

"ליא אשתוק כי ארצי שינתה את פניה"

מתוך "אין לי ארץ אחרת" מילים: אהוד מנור.

★
השכנאל
הלאוכו

הודעה מאת המחברים
**הכתוב - על אחריות המחברים, שאף נשאו באופן אישי בהוצאות הצנועות
שנדרשו להדפסה.**

יש לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט. מומלץ להחסין במאגרי מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכאני, או אחר – כל חלק שהוא מן החומר שבספר הזה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה מותר בהחלט ואין צורך ברשות מפורשת בכתב מהמחברים.

עיצוב: יוסי אוהיון
הודפס בישראל 2009. מהדורה 1

השכנאל הלאוכו"י

(טיוטא ראשונה להערות)

שמואל הספרי, אלדר יניב
תל-אביב-יפו, ערב ראש השנה התש"ע (קיץ 2009)

1. השמאל.

השמאל מת במוצאי מלחמת ששת הימים. כשעלה השחר של האימפריה הישראלית – שקעה שמשו של השמאל ונולד הסמול. הסמול הוא אות קיץ, גנאי למשת"פ, אוהב ערבים, שונא ישראל, עוכר ישראל, לא פטריוט. הסמולני אוכל חזיר ביום כיפור, זולל שרימפס ביום חול, שותה אספרסו מתי שאפשר, אומו, קאפו, פלצן, ומה לא.

עד 1967, דווקא הספיק השמאל לעשות כמה פעולות מרשימות – השתלט על הארץ, חרש, זרע, קצר, הקים את המדינה, בנה את הצבא, ייסד מאפס את התעשייה, נלחם בערבים, התנחל, בנה את הכור האטומי, הביא לארץ מיליוני יהודים וקלט אותם, הקים קיבוצים, מושבים, חקלאות, בקיצור – היה בן-אדם. מה קרה ואיך קרה שהיום כל מה שנשאר מהשמאל הציוני הוא קומץ אנרכיסטים שמטריד את משמר הגבול כל יום שישי ליד גדר ההפרדה או במחסומים – ונשים בשחור?

2. הימין.

ימין הוא ההיפך משמאל. ימני מאמין שהים אותו ים. שמה שהיה הוא שיהיה. ימני הוא שמרן, מאוהב במילים, פולמוסן, מתנגד. בעיקר לכל שינוי. זאב ז'בוטינסקי היה כזה. תקראו עליו בהמשך. השמאל מאמין שאני ואתה נשנה את העולם. שמאלני הוא מהפכן, מעשי, פורץ דרך, מעז ומנצח. הימין מאמין שאם הקיים יימשך לנצח, כולנו נגאל בידי שמיים או כח עליון או מזל. השמאל מאמין שאנחנו חייבים לגאול את עצמנו, בעצמנו. השמאל הוא שהפך את הפנטזיה של בנימין זאב הרצל – למציאות. דוד בן-גוריון היה כזה. גם עליו, תקראו בהמשך. עכשיו רצים קדימה.

3. השמאל ז'ל?

השמאל מת במוצאי מלחמת ששת הימים, כי זנח את ערכיו. פרגמטיזם, בניין הארץ בכל מחיר, חברת מופת. הוא הפסיק לחלום לשנות את העולם והרקיב לימין. כל מה שהטריד אותו במוצאי המלחמה היה לשמר שליטה וכח ו-של-טון! להדק את הקיים, לצופף שורות, כמו שמרן אמיתי. המפעל הציוני שהיה כולו מעשה ידיו להתפאר, טבע בכיבוש. הכיבוש מתאים לימין: מתמשך, יציב, הפוך משינוי וממהפכה ומשמאל. במצב כזה, לשמאל לא נשאר אוויר. רק לימין. כי השמאל חייב להיות כל הזמן בתנועה. וכשהמים עומדים, מסריח נורא והימין פורח.

4. אנחנו.

אנחנו שמאלנים. נולדנו בארץ, היינו בתנועות נוער, שירתנו בצבא, עשינו מילואים, מלחמות (המבוגר שבינינו), ואנחנו חושבים שחייבים לחלק את הארץ עכשיו. היום, לא מחר. אנחנו משוכנעים שבן-גוריון צדק, שאנחנו כאן כי התנ"ך הוא הקושאן שלנו על הארץ האהובה שלנו. אנחנו מתעבים חזירים קפיטליסטים, אנחנו מתרגשים כשהדגל מונף וכשתזמורת צה"ל מנגנת את "התקווה", משתדלים להיות מוסריים ודמוקרטים ולא סובלים משתמטים ואוהדי בית"ר (סליחה – רק את ה"קומץ"...).

אבל בשנים האחרונות אנחנו לא מוצאים את עצמנו בהפגנות של השמאל. אנחנו מביטים שמאלה ושמאלה ולא מוצאים אף אחד מהחברים שלנו. זה גם אף פעם לא הנושא הנכון להפגין נגדו או בעדו. ומי בכלל האנשים האלה לידנו? ואיפה דגל ישראל, קיבנימט? איך הרשינו לימין לגנוב לנו את דגל ישראל? איך הרשינו להם לגנוב לנו את ארץ ישראל ומדינת ישראל?

ובאמת, המבוכה רבה. איך יכול להיות ששמאלני אוהב את המדינה? איך יתכן שכשמאלנים אנחנו משוכנעים בזכותנו על הארץ הזאת? ורגע, מה עם "תהליך השלום"?

טוב, החלטנו לעשות חשבון נפש ולנסות ליישב את הסתירה. לנסח לעצמנו מהי דעתנו האמיתית. אנחנו מודים – ניגשנו למשימה בחשש גדול. מה יקרה אם נגלה שעמדותינו הם לא "שמאל" ושנחנו בעצם ליכודניקים בארון?

החלטנו שהדרך הטובה ביותר היא למקם את עצמנו ביחס לכל הנקודות המרכיבות את קו ההפרדה בין השמאל לימין. ושאלוהים יעזור לנו...

5. הוראות שימוש בטקסט הזה.

זו לא עבודה אקדמית. אין כאן הערות שוליים או ביבליוגרפיה. זו גם לא עבודה שלמה. כתבנו כאן על חלק מהדברים שמטרידים אותנו מאד. עניינים שלא נותנים לנו מנוח. אנחנו מבקשים שלא תקראו את זה בבת אחת, במכה אחת. כי זה עלול לבלבל. תטעמו את זה כמו ממגש מאזטים, טאפס, טאפס. קצת, קצת. תעכלו ותעצרו לחשוב, להתווכח, להתעצבן ואם תרצו לקלל – חופשי. אפשר גם להניח את זה בשירותים. אנחנו לא נעלבים. ההיפך. שם אין פלאפונים ואסאמסים, ואפשר לחשוב. בשקט. ולקרוא. זה לא טקסט מסודר לפי נושאים – כי לדעתנו הכל קשור בהכל. הכל זה חתיכה אחת. מציאות חיינו השלמה.

לעיתים נחזור על עצמנו. כי אין ברירה אחרת. דברים חשובים צריך לומר כמה פעמים ועוד כמה פעמים, כדי שהם יחלחלו. זה גם לא טקסט לפוליטיקאים או אקדמאים, אלא לאנשים אינטליגנטים. כאלה שלא יכולים יותר.

אחרי שסיימנו את הטיוטא הראשונה שלפניכם, נתנו לכמה קוראים לקרוא ראשונים, ולהעיר. קוראים שדעתם נחשבת מאד – בעינינו ולדעתנו. את הערותיהם, תקראו בסוף. בפרק "הערות ראשונות לטיוטא ראשונה".

ובסוף ממש, "אחרון", הוספנו קטע ממאמר ישן מאד ואקטואלי מתמיד, שמרגש אותנו, של איש אחד חכם מאד, שראה כל-כך למרחוק ונפטר צעיר מדי. אז יאללה, זזים ממש.

6. תהליך השלום.

איך עושה חתול? מיאו.

מה רוצה השמאל? – "תהליך שלום".

יותר משישים שנה אנחנו מלווים את התהליך. סיפרו לנו שגולדה מאיר, כשהייתה עוד מאירסון ולא חלמה שתהיה אי פעם ראש ממשלה, ניהלה שיחות עם עבדאללה – האבא של הסבא של העבדאללה הנוכחי. נו, מה יצא? מה שיצא זה שהפכנו את תהליך השלום לאחד אלוהינו. כאילו לא קם עם ישראל בארץ ישראל, אלא כדי לעשות שלום או "תהליך שלום".

ואנחנו דווקא לא משוכנעים שזה החזון וזו המטרה. המטרה שונה לגמרי. המטרה היא ביסוס מדינת ישראל כבית לחברת מופת. זאת המטרה. אחד האמצעים להשגת המטרה – הוא השלום. אחד האמצעים, לא היחיד. הוא יאפשר להתמקד בהשגת המטרה. מכיוון שהשלום הוא תנאי חשוב להשגת המטרה, יש לפעול כדי להשיג אותו. אבל אסור ש"תהליך השלום" יהווה מין ג' (למשתמטים שביניכם, שלא מתמצאים – ועוד נגיע אליכם בהמשך – ג' הוא אישור מנוחה יומי בצבא), מין פטור מהחתימה למטרה.

ישראל צריכה להיות חברת מופת – גם בלי שלום. ישראל צריכה להיות שוויונית – גם בלי שלום. חכמה, מוצלחת, אינטליגנטית – גם בלי שלום. לעלות למונדיאל – גם בלי שלום. ישראל צריכה לזכות באולימפיאדה למתמטיקה – גם בלי שלום. עיירות הפיתוח צריכות לגמור להתפתח – גם בלי שלום. הפערים המפלצתיים בין שכר המנכ"ל לשכר המנקה צריכים להצטמצם דרמטית – גם בלי שלום. יהודים ממוצא אתיופי צריכים להיכנס למועדונים בתל-

אביב – גם בלי שלום.

כי "תהליך השלום" האינסופי הזה גומר אותנו. אותנו זה השמאל, אותנו זו מדינת ישראל. כי חוץ מכמה צדיקים בסדום, השמאל ברובו באמת שכח מה זה להיות יהודים – הוא לא מפגין בהמוניו כשמפעלים מתמוטטים ועובדים נזרקים לרחוב, הוא לא מזיז את התחת כשכהי עור נכשלים בסלקציות בכניסה לדיסקוטקים, הוא לא מניד עפעף באלפיו כשמתפרסמים דוחות העוני – הוא רק ממתיך בסבלנות לקידום "תהליך השלום". וזה מגוחך.

כי צריך להודות – השלום הזה – לא תלוי רק בנו, כמו שיודע כל מי שהסתבך במכות עם ערסים. וכן, אנחנו יודעים ש"שלום עושים עם אויבים ולא עם חברים נחמדים". אבל אם האויב לא מוכן להסתפק בהחזרת השטחים שנכבשו בששת הימים, לא מוכן להתחיל לחיות את חייו לצידנו כמו בן-אדם – הוא ימשיך לעמוד במחסומים ולבכות שמדכאים אותו.

אז רגע, ללכת להפגנה בעד "תהליך השלום" או לא ללכת? כן, אבל לא רק. כי בחברה דמוקרטית צריך מדי פעם לקום מהכורסא ולצאת לרחוב כדי להכריח את הממשלה להגשים את המטרה. והמטרה היא כאמור חברת מופת. לא "תהליך שלום". אז ללכת?

ועוד איך ללכת. עם דגל ישראל ביד אחת ונבוט ביד השנייה, כדי לשכנע את הממשלה למהר לצאת מהשטחים.

ואם נצא מהשטחים – יבוא שלום?

אולי לא. אבל על זה בהמשך. גם על ההתנחלויות.

7. משתמטים.

יש סרבנים מהשמאל ויש מהימין, יש אזרחים שפטורים משירות – חרדים, ערבים שלא חייבים, יש מספר חולי נפש ויש נכים – ויש משתמטים.

הסרבנים מוכנים לשלם מחיר על אי השירות. הם מוקעים, הם נכלאים, הם נרדפים בדרכים שהשלטון בוחר. אפשר להתנגד לדעתם, אפשר להסכים, אבל צריך להעריך את הנכונות של הסרבנים לתשלום אישי. הסרבנים אינם משתמטים.

החרדים והערבים פטורים על-פי חוק. על מנת שנהיה חברת מופת – גם הם יהיו חייבים לשרת את קהילתם שירות של שלוש שנים מלאות (או שנתיים אם אתן בנות). כרגע הם פטורים. כשאנחנו אומרים משתמטים – אנחנו מתכוונים למשהו אחר.

בכל דור ודור יש להם שם אחר ותירוצים אחרים – אבל תמיד מדובר בטפילים. אלף סיבות יש להם – אחד מודיע שהוא מעדיף להישאר בעיר ולזיין, השני מוסר שקשה לו לקבל פקודות, השלישית מתחתנת פיקטיבית ואז רצה להתפשט ב"פלייבוי", הרביעי מתחזה לשמאלני – כמו עבריין שמגדל זקן ושם כיפה. החמישי לא יכול להיות חייל בצה"ל אבל מוכן לשחק חייל צה"ל בקולנוע או קצין נאצי בתיאטרון. הם מסבירים לך באריכות עד כמה חשוב להם להגשים את עצמם בשנים הארוכות שבני גילם משרתים בצבא. והם גם משוויצים. וההורים שלהם גם. הסביבה מקבלת אותם, במיוחד כשהם כוכבים צעירים, מבינה אותם, נזהרת לא לדוש בנושא במחיצתם.

אנחנו חושבים שהם מגעילים. אנחנו חושבים שהם אסורים לבוא בקהל. אנחנו מסתכלים עליהם ורואים בלי שום קושי את

אות הקלון על המצח. משתמטים הם לא שמאלנים. האמת היא שמשתמטים הם גם לא ימנים. אנחנו טוענים שהם סתם חארות ובעיקר לא ממלאים את חלקם בחוזה.

8. החוזה.

אם אתה איש ישר, אתה עומד בתנאי החוזה. החוזה שאומר שאם עד היום שמרתי עליך – עכשיו אתה שומר עלי. היה תורי – עכשיו תורך. זה החוזה שבין אב לבנו ואם לבתה. חוזה בין הדורות. החיים בארץ הזאת דורשים הגנה מתמדת על הבית. תמיד, גם כשיהיה שלום. הגנה על הבית פירושה לא רק אחיזה בנשק, כי בצה"ל לא יהיה מקום לכולם, אלא גם שירות בקהילה. השירות בקהילה יכול לנוע מיישוב הגליל בגרעין ועד עזרה לקשיש, משירות בבתי חולים ועד נטיעת יערות. הבסיס לחברה שלנו הוא ערכות הדדית, סולידריות. מי שלא נוטל חלק בערכות ההדדית – שילך מכאן.

אני לא זוכר שחתמתי על חוזה כזה – אומר המשתמט. כי לא דרושה חתימה על חוזה כזה. זה אלמנטרי. זה בסיסי. זה הצדק הטבעי. ואם אתה לא ישר מספיק כדי להבין את חלקך בחוזה – החוק יחייב אותך. אבל לא רק החוק – תחנות הרדיו לא ישמיעו את השירים שלך (גם לא גלי צה"ל, שמשמיעה היום המון משתמטים ואפילו נותנת למשתמטת לשדר), וראשי ערים לא יזמינו אותך לבימות יום העצמאות להופעות, והמשכורת שלך לא תוכר למעביד שלך כהוצאה על-ידי מס הכנסה. ובאוניברסיטה תשלם פי שניים מיוצא צבא, שמקבל היום בקושי שנה ומשהו

בחינם.

ההשתמטות היא בגידה. המשתמט הוא בוגד בחברה שהוא חי בה, שגידלה אותו ודאגה לצרכיו. להשתמט מחובת הכלל זה כמו לגנוב מקופה משותפת. כמו לעשות חור בסירה בלב ים. מערכת היחסים של בני ה-18 אינה עם הצבא אלא עם החברה הסובבת אותם. מערכת השירות הלאומי צריכה לתת תשובה לעדינים, לרוחניים, לאמנים, לספורטאים ולדוגמניות. קשה לך עם פקודות? לכולם קשה. לא מתאים לך – לא מתאים לאף אחד. ריח הגריז מדכא אותך – לך תנקה בתים של קשישים סיעודיים. השאלה שהמשתמט צריך לשאול את עצמו היא פשוטה – האם היית רוצה שכולם ינהגו כמוך, יא חרא? שכולם ישתמטו כמוך? שמוצבי צה"ל יתרוקנו, המטוסים ינטשו והטנקים יחלידו? אנחנו מניחים שלא. אנחנו בטוחים שנוח לך מאד שיש מי שעושה את העבודה במקומך. אנחנו מניחים שלא מאידיאולוגיה בחרת להשתמט. אתה סתם פרזיט.

אחי, כשאתה מרטיב במכנסים לעיני הקב"ן, עשה לנו טובה ואל תתחזה לשמאלני, כי העיקרון הבסיסי של השמאל הוא סולידריות. לפני שלום, לפני "תהליך שלום", לפני להיות "ירוק" או "אדום". העיקרון הבסיסי של השמאל הוא ההבנה שאתה חלק מגוף, מחברה שכל חלקיה ערבים זה לזה. החזק עוזר לחלש והחלש לחלש יותר.

9. מחילה לחוזרים בתשובה.

מה יעשו משתמטים שהתבגרו והיום הם הבינו שטעו ושזה לא ראוי ולא יפה ולא סולידרי ולא שמאלני לא לתרום לחברה בה אתה חי – כשמסביבך רובם כן? יתנדבו למסלול מקוצר של שירות צבאי או אזרחי, שבסופו יבחין כל צופה שאות הקין שהיה טבוע במצחם שנים, איננו עוד. בלי תיקון, לא תהיה חנינה למשתמטים. המדינה שבטיפשותה נתנה לגיטימציה להשתמטות צריכה גם היא לעשות תיקון. חובתה של המדינה ליצור מסגרת אזרחית (ולא רק צבאית), שתאפשר למשתמטים לתרום לחברה שבה הם חיים, גם אם איחרו את גיל 18, והתחרטו.

10. חזירים קפיטליסטים.

כל העולם יודע שהקפיטליסטים בימין ושהשמאל סוציאליסט, רק אצלנו החזירים הם בעיקר בשמאל. בעיקר בשמאל. השמאל שלנו הוא היחיד בעולם שנתן גט כריתות לשכבות החלשות, לפועלים, לחוסכים, למעמד הבינוני המתפרנס למחייתו. הקפיטליסט אומר – אני אעשה כסף כמה שאני רק יכול, כמה שיותר, בלי גבול ועל הזין שלי העניים והחלשים. האידיאולוגיה של הימין מסכימה איתו אבל מציעה שכדי למנוע צרות עם החלשים האלה (שאת קולם אנחנו צריכים בקלפי) – צריך לתת להם קצת עצמות ושאריות. הימין השמרני מקווה שאם העשירים

יקבלו זכויות והטבות – הם יזרקו פירורים לאלה שלמטה. הימין בכל העולם חושב שזה ממש בסדר שהבעלים של הבנק ירוויח פי שלוש מאות מהשומר בפתח הבנק והשומר יגיד תודה בכלל שיש לו פרנסה ושבעניין הזכויות שלו יפנה לחברת כוח האדם ששלחה אותו הנה.

השמאל לא אמור לחשוב כך. השמאל גורס שצריך לחלק את העושר. כי הבעלים של הבנק עושה את הכסף שלו מפועלי הייצור, מהחקלאים, המנקות, הסלבריטיס, שדרני הרדיו, העיתונאים – בקיצור כל אלה שהם לא בעלי הבנק. הבעלים של מפעלי ים המלח למשל עושים כסף מים המלח. הים של כולנו. השמאל חושב שהחזק צריך לעזור לחלש להתחזק. שהחזק חייב לעזור לחברה בה הוא פועל.

אנחנו שמאלנים. אנחנו חושבים שאם חברה נסחרת בבורסה, ועושה הון עתק מהציבור – היא חייבת להפריש חלק ניכר מרווחיה ולהחזיר אותו לציבור בדרכים שונות. למשל – מעשר על רווחי עתק של חברות הנסחרות בבורסה (של הציבור), שיועבר כולו להגדלת תקציבי החינוך והבריאות והשיטור הקהילתי.

אוי ואבוי, יאמר עכשיו שר האוצר – אל תבריחו לי את בעלי ההון. גם ככה המיסים בארץ זה רצח. אז גם מעשר?

תירגע, נגיד לו. הם לא יברחו. גם הם לא רוצים להיות חזירים והם מתביישים להיקרא תאבי בצע. הם מרוויחים הון. הון! אתה פשוט המדינה היחידה בעולם המערבי שמאפשרת לעשירים להיות כל-כך חזירים, מגעילים וחמדנים שלא משפילים עיניים. אנחנו לא נגד עשירים. אנחנו נגד חזירים. נגד מנקרי עיניים. נגד

פרות הבשן. אנחנו נגד מנהיג מפלגה סוציאל-דמוקרטית, שגר בדירה ששווה ארבעים מיליון שקל, עם שני פסנתרים, סאונה יבשה וסאונה רטובה וכל זה לא מפריע לו – בעיניים מתגלגלות – לדקלם נגד הקפיטליזם החזירי.
אז מה כן? נחזור לסוציאליזם?
אז זהו. שלא בדיוק.

11. שמאל שונא עשירים? שונא כסף?

שמאל לא שונא כסף ולא שונא עשירים ומאד אוהב חיים טובים. כבר אמרנו, שמאל שונא חזירים. שמאל שונא עושק. שמאל שונא חזירים שמתחזים לשמאל. איך עושה הקפיטליסט את הונו? הוא הולך לבורסה ומתפרנס מהפנטזיות של האיש הרגיל. האיש הרגיל, כלומר אתה והיא, מקווים לקנות מניה בזול ולמכור ברווח. הקפיטליסט לוקח לו את הכסף והופך אותו למשכורת של מיליון שקל בחודש. כשהמניה תיפול בחודש הבא, והאיש הרגיל יפסיד את המכנסים – הקפיטליסט עדיין ימשיך לקחת משכורת של מיליון בחודש כדמי ניהול על חשבונך. או, למשל, חברות הסחר בבני-אדם. אנשים עמלים, שמפוטרים כל חצי שנה כדי שהקפיטליסט הסוחר בהם יחמוק מהחוק שנותן להם זכויות. 40 שנה בניקיון ואין להם פנסיה, אובדן כושר עבודה או קופת גמל. הקפיטליסט אומר: אני לא אעסיק אצלי בחברה פועלי ניקיון. אני אעסיק חברת כוח-אדם. חברת כוח האדם תעסיק אותם. ככה לא יהיה לי קשר כלכלי איתם. לא אצטרך לשלם להם את מה שהיה

מגיע להם על-פי החוק. אוכל לזרוק אותם כשיהיו זקנים. בעצם, זה לא אני שאזרוק: זו חברת כוח האדם. הרי הם לא מהמעמד שלי.

הקפיטליסט אומר: אני לא רוצה שום קשר עם האנשים העניים האלה. אלה שמנקים לי את השירותים, שוטפים רצפה, מפנים זבל, בונים את הבניין, שותלים את העץ, קוטפים את הפירות, מכבסים, צובעים. עובדים. הוא יודע שסולידריות מאיימת על הקפיטל שלו, ולכן הוא שואף להתרחק – פיזית, כלכלית ונפשית – מהפועל. אצלנו בארץ הקודש, אצל חזירי ישראל – ברוך השם, היד נטויה. והמנהלים חוגגים. חזירים. אמרנו כבר ונחזור עוד ועוד, מבלי להתעייף. לחזירים אין בושה ואנחנו בשמאל רוצים שהעשירים יתביישו קצת. כמו פעם. שהמצפון קצת ייסר אותם. אנחנו רוצים חברת מופת, שהיא גוף אחד. שהראש יחוש בכאב של הרגל והלב יכאב את הבטן הריקה. אנחנו רוצים חברה אמפטית וסולידרית. רצוי שיהיו בה עשירים, חבל שיש בה עניים, אבל אסור שיהיו בה חזירים – אמרנו ברור?

12. דוגמא אישית, ערבות הדדית והצנע לכת.

היום כבר מוסכם שהקפיטליזם במתכונתו המפלצתית, קרס. חוץ מהדינוזאור בנימין נתניהו עם זיבולי ההפרטה שלו והפיליטונים על הרזה שסוחב את השמן, איש לא מאמין בתחייתו. העולם כולו מתחרט על ההפרטה בכל מחיר. העולם כולו מלאים עכשיו חברות ענק, אמריקה קונה בנקים ומפעלים פרטיים ומעבירה אותם לבעלות הציבור ופיקוח הציבור.

אז מה עכשיו – נחזור לימי ההסתדרות העליזים? לקואופרטיבים, לשלטון הפרולטריון? חלילה. את הסוציאליזם צריך לעדכן ולתרגם לעברית מודרנית. לישראלית. לשיבוט הישראלי של הסוציאליזם – יהיו שלוש רגליים: דוגמא אישית, ערכות הדדית והצנע לכת. למשל, עניין הדוגמא האישית של בעלי הדרכון הכפול. ועוד דוגמאות. בהמשך.

13. נאמנות כפולה.

למזרחיים אין ממי לבקש דרכון כפול. ממי יבקשו? סוריה תיתן להם? מצרים? איראן? עיראק? קדחת. לאשכנזים זה צ'יק צ'ק. בשנים האחרונות צצו כפטריות אחרי הגשם משרדי עורכי-דין בתל-אביב שבשביל כמה אלפי יורו מסדרים דרכון הונגרי, רומני, פולני, העיקר שתמצא איזה שורש לבן-דוד מדרגה שלישית ואתה נתין זר של מדינה באיחוד האירופאי או כזו שאוטוטו תהיה כזו. לדעתנו, מדובר בתופעה מסוכנת ממש. כשבמדינה תחת איום קיומי מתמשך יש אלפיון שמכין לעצמו חסקה לבריחה ביום סגריר, או אזרחים שמקווים שיוכלו להסתתר בתל-אביב באחת השגרירויות שתפנה נתיניה, זו סלקציה מרצון שיהודים הם מחולליה. לכן שמאלני שאוהב את הארץ הזו לא יכול להחזיק בנתינות זרה. שמאלני לא יכול להחזיק וואן-וואי טיקט לכל צרה שלא תבוא מנתאנו. כי שמאלני שמחזיק נתינות כזו, חי פה על המזוודות. וכשחיים על המזוודות, צורבים בתודעה שסוף

המדינה קרוב ושזה רק עניין של זמן עד שמכבים את האור. ואם זה כך, למה לשלם מיסים, למה שהילד ילך לצבא, ולמה לחסוך במים. שהכנרת תתייבש מצידו.

שמאלני עם מזוודות הוא לא שמאלני. הוא סתם אגואיסט. אז שילך מכאן כבר עכשיו, לאן שהדרכון הזר החדש שלו, שייך. בטח למקום שבו שתקו כששרפו את הורי הוריו. או ליד.

14. הרכבת.

היהודי – רכבת לא באה לו טוב. במיוחד אם הוא דור שני או שלישי לשואה. אבל אנחנו, כשמאלנים, חושבים שהרכבת יכולה ליצור צדק חברתי. לא להיבהל, אנחנו נסביר.

ישראל היא ארץ קטנה. חמש מאות קילומטר מלמעלה עד למטה, הרבה פחות לרוחב. רכבת אירופאית שטסה – או יפנית, עושה את המרחק בשעה, שעה ורבע, אולי קצת יותר. ממטולה עד אילת! רכבת שטסה, מבטלת את המרחק הגיאוגרפי ומאפסת את זמני ההגעה מהפריפריה למרכז. במדינה עם רכבת מודרנית אין פריפריה למעשה, רק פרברים. אין עיירות פיתוח נידחות – כי שום יישוב לא באמת נידח. הכל מרכז, הכל קרוב. זה לא רק שהקרית-גתים יגיעו לעבוד בתל-אביב. זה גם שאלה שנדחסים במעליות של מגדלי היוקרה יוכלו לגור על שפת מכתש רמון ולהאכיל את היעלים, אם בא להם. רכבת תאפשר למנהל הבכיר בחליפת שלושה חלקים לצאת מהבית המדהים שבנה לו בחבל לכיש ולהגיע למשרד מהר-מהר, בלי פקקים וכלי זיעה. רכבת תאפשר לילד בירוחם ללמוד בבית ספר לאמנויות בבאר-שבע,

או תל-אביב, בלי להיעקר מהמשפחה והסביבה. רכבת משוכללת תאפשר לעיירות הפיתוח לגמור סוף סוף להתפתח. אוכלוסיות חזקות ומבוססות יבואו לגור בשדרות, בית שמש, חצור ושלומי. עבר עידן מפעלי הטכסטיל הכושלים בעיירות פיתוח, עבר זמנם של מפעלי הגרביים והתחתונים, שנועדו לספק תעסוקה ל"מקומיים". אם נגזר עלינו לחיות בארץ קטנה מאד – צריך להנות מהיתרון היחיד אולי של ארץ קטנה – שהכל יכול להיות קרוב-קרוב.

את המיליארדים שבזבזנו בהתנחלויות אפשר היה להשקיע ברכבת. אולי זה עוד יקרה. בעצם, זה עוד יקרה. בהמשך.

15. ארץ ישראל השלמה.

נמאס לנו לחיות במדינה שאין לה גבולות. לכל ישראלי יש את הנוסחה הפרטית שלו לגבולות ארץ ישראל – מהשלמה ועד הקצוצה, מהקו הירוק ועד הסגול. מה שלי? על מה יש לי זכות? למה מותר לי לשאוף? במה אני צריך להסתפק?

אז דבר ראשון, שמאל או לא שמאל – אני אוהב את כולה. רוצה את כולה. לא רוצה לוותר על יריחו, לא רוצה לוותר על חברון. מבאס אותי לוותר על הר הבית ואני לא רוצה לרדת מהגולן. באמת. מכל בחינה – ביטחונית, היסטורית, והיינות של יקבי הגולן. ארץ התנ"ך שגדלנו עליה – היא לא גבעתיים, היא שכם, דוד המלך מבית לחם, ואחאב מלך שומרון. הלוואי, ואנחנו רציניים, ואפשר היה לחיות בארץ ישראל כולה. מן הפרת ועד החידקל. אבל אי אפשר. צריך להסתפק בקו הירוק שפעם הסכמנו

עליו, בערך זה ששורטט בוועידת רודוס. אבל עם תיקונים, גושים, ערבויות ביטחוניות וחילופי שטחים וגם פירוז, כן? גם פירוז.

16. סלע קיומם, סלע קיומנו.

חבל נורמנדי שבצרפת היה סלע קיומם של האנגלים, דווקא. הרבה יותר ממה ששכם, חברון או בית לחם בשבילנו. מנורמנדי הגיע ויליאם הכובש ב-1066 ושינה את פני ההיסטוריה. הכיבוש הנורמני עיצב את האנגלים: קבע את שיטת הממשל, יצר את יסודות המשפט, הכתיב את התרבות. בנורמנדי עוצבה הממלכה, שם התחנכו מלכי אנגליה, שדיברו צרפתית בארמון כשפה ראשונה במשך מאות שנים וראו עצמם בראש וראשונה כדוכסי נורמנדי.

והכי חשוב: החבל היה חשוב ממדרגה ראשונה לביטחון האי האנגלי, כי בלעדיו היה פרוץ לכל כובש. האנגלים לחמו בחירוף נפש כדי לשמר את הנוכחות שלהם בנורמנדי וראו עצמם כטוענים לכס המלכות בצרפת עד המאה ה-19: היא הייתה, בסופו של עניין, סלע קיומם – וביטחונם.

יותר מ-500 שנים של כיבוש, ואז יום אחד, באבחת חרב, איבדה אנגליה את המעוז האחרון: קאלה, הנקודה הקרובה ביותר בין צרפת ואנגליה. בדיוק המקום שממנו נפוליאון בונפרטה יתכנן בבוא היום לפלוש, ואחריו, אדולף היטלר. הפלא ופלא: תוכניות הפלישה הללו לבריטניה ייכשלו.

דווקא הניתוק של אנגליה מנורמנדי הוא שהגדיר אותה כמדינה אנגלית. הצורך שלה לגונן על דרכי התעבורה בים ולמנוע פלישה

גרם לה להקים את הצי הטוב בעולם שעמד בכל מבחן. האי מעולם לא נכבש ואנגליה הפכה לאימפריה הבריטית הגדולה עם קולוניות מהודו ועד כוש. ומי שמתעניין יותר, שיקרא את "הנרי החמישי", מחזה מופלא שתורגם מזמן לעברית – על גדול מלכי אנגליה שבא לנורמנדי לתבוע את זכות אבותיו. וכשקוראים את "הנרי החמישי" בעברית, אפשר להבין כיצד נגדיר את עצמנו מחדש כמדינה יהודית, דווקא כשנשתחרר מסלע קיומנו. אה, וכנראה שנשפר את ביטחוננו.

17. הקו הירוק.

בארבעים ושבע, אולי בגלל השואה, העולם נתן לנו מתנה והציע לנו פתרון של שתי מדינות בגודל סביר לשני עמים. אנחנו אמרנו כן, קיבלנו את החצי הגדול יותר בקצת (אגב, קיבלנו דווקא את החתיכה הזו, כי שם השמאלנים של תחילת המאה התיישבו, חרשו, זרעו, קצרו).

העם השני אמר לא ואכל אותה. הייתה מלחמה. הם ניסו לזרוק אותנו לים, החברים שלהם באו לעזור, אבל בסוף אנחנו ניצחנו. כשהם ביקשו הפסקת אש, הסתבר שהחצי שלנו גדל עוד קצת. את גבולות הפסקת האש מ-49', שרטטנו על המפה בועידת רודוס בעפרון ירוק. זהו הקו הירוק המפורסם.

אחר-כך כבשנו את כל סיני במבצע סיני ב-56'. ארה"ב ורוסיה העיפו אותנו משם אחרי פחות מחצי שנה.

אחר-כך הייתה מלחמת 67'. לא נריב מי פתח בה ולמה. לא חשוב עכשיו. בסופה נתקענו עם סיני, הגולן וארץ ישראל של התנ"ך.

חוץ מכמה מטורללים וטרופי דעת קיצוניים, כולם היו בטוחים שנעוץ משם תוך זמן קצר.

השאלה הייתה רק למי להחזיר את יהודה ושומרון ועזה – לפלשתינאים או לירדן או למצרים.

בשלב הזה, שוב בא העולם והציע לנו הצעה מצוינת – להכיר בגבולות הקו הירוק פלוס תיקונים, כגבולות הקבע של מדינת ישראל (החלטות מועצת הביטחון 242, 338). רק שהפעם אנחנו אמרנו לא ואכלנו אותה. היינו עסוקים באלבומי ניצחון, ולקחנו לריאות את האימפריה. מצא חן בעינינו להיות גדולים, חזקים, כובשים, משחררים, מנצחים. התאהבנו בארץ התנ"ך. חוץ מזה, לא בדיוק היה למי להחזיר.

ומכיוון שלא התקבלה תשובה – אנחנו שם עד היום. המטורללים צדקו. את סיני החזרנו למצרים, בלי ויכוח. את עזה לפלשתינאים. את הגולן נחזיר כנראה לסורים.

אז מה יהיה עם יהודה ושומרון? נחזיר. ובצדק. כי אנחנו רוצים מדינה יהודית עם רוב יהודי ודמוקרטיה. בלי אפרטהייד. לא רוצים להיות כובשים לנצח. זה מסרטן ולפעמים הורג.

18. הכיבוש משחית?

כנראה שכן. ב-1967 היינו עם קטן בארץ קטנה. פתאום ניצחנו במלחמה ונתקענו עם המון ערבים כבושים. כמעט 700 אלף. בדיוק בעשור שבאמריקה בוטלו סופית חוקי ההפרדה הגזעית והחללית הראשונה נחתה על הירח והמוני מסטולים חגגו בוודסטוק פרחים, סמים ואהבה חופשית – אצלנו חזרו לימי

הקולוניות. פתאום בכל תחנת דלק ובכל מסעדה עבדו ערבים מהשטחים, שטפו צלחות, קרצפו מכוניות, מילאו דלק, גיננו, בנו, עבדו בשדות, בתעשייה. בהתחלה זה היה תענוג. פחות מעשר שנים מאז הצנע, רק קצת יותר מעשרים שנה מהשוואה – וכבר אפשר ליישר את הגב ולהתהלך כאדונים. הערבים הכבושים הסכימו לעבוד בחצי חינם וכמעט לא עשו בעיות. לכל משפחה היה הערבי שלה, לפעמים שניים-שלושה. המדינה שגשגה, קנינו בזול בעזה, ניגבנו חומוס בשכם, את המכונית תיקנו בקלקיליה – היה יופי. הרווחנו המון מהכיבוש. הפסקנו לעבוד ונהיינו מנהלי עבודה.

כמו אצל פרעה במצרים – רק הפוך.

19. עבדים היינו – רק הפוך.

להיות אדון זה כמו להיות עבד – רק הפוך. לשלול זכויות מאדם אחר – זה כמו ששוללים לך, רק הפוך. לנצל, לשעבד, לדכא – זה אותו דבר, רק הפוך. טוב, יצאנו מחירות לעבדות. מאור לחושך. הילדים שלנו הבינו שיש אנשים ששווים יותר ואנשים שלא שווים כלום. כשגם הילדים שלהם הבינו את זה – הם התחילו לפוצץ לנו אוטובוסים באמצעות מטעני חבלה עם שעון ואחר-כך, שטופי שנאה, חלולי דעת ומוסר, התפוצצו עלינו לדעת, בגופם.

במשך שלושים שנה לא נבנה אפילו מפעל תעשייתי אחד בשטחים. יותר נכון, לא נבנה לערבים. למה לנו – לא עדיף שיעבדו אצלנו? לפלשתינאים לא הייתה כלכלה, חינוך, מערכת בריאות – אפילו התווכחו איתם על עצם היותם פלשתינאים.

גולדה, למשל, הודיעה לעולם שאין עם פלשתינאי וכל מיני מומחים ומזרחיסטים לעגו להגדרתם כעם. מאות אלפי פליטים שברחו משטחי ישראל ב-48' והתיישבו במחנות פליטים בגדה וברצועה – יכלו עכשיו לחזור סוף סוף לביקור במקום הולדתם – כעבדים של הבעלים החדשים.

קורא יקר, אם קראת עד עכשיו ועדין לא ברור לך למה הכיבוש משחית – אתה יכול להפסיק. אתה כנראה ימני. שלום.

20. המחיר של הכיבוש – סוד כמוס לפרה ולסוס.

לכיבוש יש מחיר. לא רק נפשי ומוסרי – גם כלכלי. ואנחנו לא מחשבים את עלויות הצבא הכובש, את פלוגות משמר הגבול, מחנות הצבא, המנהל האזרחי וכל מערכת אכיפת החוק בשטחים הכבושים. בארבעים השנים מאז 67', שפכנו בשטחים בין מאה מיליארד שקל למאה מיליארד דולר (לפי מקורות זרים). אנחנו חוזרים – כמאה מיליארד. תקציבה השנתי של מדינת ישראל כולה, ממטולה עד אילת. אז למה לא יודעים אם זה מאה מיליארד שקל או דולר, שזה פי ארבעה? כי זה הסוד הכי שמור במדינה, יותר מדימונה, יותר מהנוסחא של קוקה קולה. זה גם הניצחון הגדול של המתנחלים עלינו, על מדינת ישראל. בעזרת פקידים משת"פים (וח"כים ושרים ושרי אוצר וראשי ממשלה ופליאה אלבק גם), הם שדדו קרקעות פרטיות של פלשתינאים וקברו בספרי התקציב, משך שנים, בעזרת מספרים, את המיליארדים. למה הסתירו? כדי לא לדקור את העין. כי ישראלי שהיה מגלה בזמן אמת כמה לקחו לו מהכיס או כמה

קיצצו ממעונות יום כדי לממן כביש עוקף לאיתמר ז', היה יוצא לרחובות. לכן ברמאות ובגזל, מהפה של הילדים שלנו, הם מימנו את מפעל ההתנחלויות לדראון. על מה נשפך כמים הכסף העצום ורב הזה שלנו? על הכבישים העוקפים שינתנו במתנה לפלשתינאים בעתיד. על תשתיות למים ולביוב, תאורה, אחוזות. על משכורות לעשרות אלפי משפחות מתנחלים שמתפרנסות משירות ציבורי – כל הקב"טים, רב"שים, עובדי המועצות המקומיות, מזכירי ההתנחלויות והרבנים – כל החבר'ה שאחרי פינוי גוש קטיף נקלעו למשבר נפשי ותעסוקתי, כי פתאום נדרשו לפרנס על באמת.

מפעל ההתנחלויות הוא מפעל שלא מייצר כלום מלבד אפרטהייד ומחסל את ישראל שהכרנו ואהבנו.

עשרות שנים שבמדינת ישראל יש אפרטהייד. שווים יותר ושווים פחות. הגיע הזמן שנדע שהכסף שלנו, של אזרחי ישראל, הוזרם למתנחלים. כולנו שילמנו מיסים באופן שווה והמתנחלים תמיד קיבלו הרבה יותר ממה שקיבלנו אנחנו. יותר מפי שניים. אנחנו בשינקין, אנחנו בצפון תל-אביב, אנחנו ביפו ובבת-ים ובשדרות. אנחנו בעיירות הפיתוח בנגב ובגליל. למה? ככה. כי הם תמיד היו שווים יותר. כמו באפרטהייד.

21. מפעל ההתנחלויות ומפעל שיקום השכונות.

לא במקרה השמיץ מנחם בגין את "הקיבוצניקים המיליונרים עם בריכות השחייה הפרטיות". כארכי תועמלן הוא היה חייב לזרוק רימון עשן. ממשלתו שזה עתה נבחרה בקולות בני עיירות

הפיתוח, שפכה מיליונים בארץ התנ"ך על וילות מרווחות עם גגות אדומים וחצר צמודה ובריכה למי שרוצה. כדי לסתום את הפה למצביעי הליכוד החדשים בעיירות הפיתוח המוזנחות היא סיפקה להם מברשות ופחי סיד וצבע ל"מפעל שיקום השכונות". הנה המספרים על קצה המזלג (ותירגעו, לא מדוח "בצלם" ולא מ"שלום עכשיו". הכל לקוח מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומדוחות מבקר המדינה):

המועצות המקומיות בשטחים מקבלות 65% יותר מאלה שבישראל, והמועצות האזוריות בשטחים, ששם מתגוררת רוב האוכלוסייה, 165% מאשר אחיותיהן החורגות בישראל.

מה זה אומר בעברית?

שבעוד שבהתנחלות מעלה אפרים משקיעה הממשלה 8,550 ₪ בכל מתנחל, בשדה בוקר, עושה הממשלה אצבע משולשת לבן-גוריון וחזונו ותורמת 1,710 ₪ לאזרח, וגם זה בקושי. עוד דוגמא? לא צריך. זה מספיק, זה ברור.

22. מה אפשר לעשות עם מאה מיליארד?

אוניברסיטה בכל שכונה, פרופסור לכל ילד, שוטר לכל גנב, הפחתת מיסים לכל כיס. במאה מיליארד אתה מקים מערכות סולאריות בנגב להפקת חשמל ונפטר לנצח מבעיות של דלק. במאה מיליארד אתה מתפיל את מי הים ומפסיק לייבש את הכנרת. אתה הופך את סל התרופות לארגז התרופות, אתה מאפשר לדור הקודם לחיות בכבוד. אתה מפתח מערכות לייזר ליירוט קסאמים וקטיושות בלי להפקיר את הדרום. במאה מיליארד – אתה סוגר

את העוני. את קו העוני אתה מעלה לשמים. אין יותר "ויקי כנפו", כי כנפו לא צועדת ברגל לירושלים להפגין אלא נוסעת ברכבת מהירה וממוזגת ממצפה רמון לעבוד בתל-אביב או לבקר את הילדה באוניברסיטה או בבית הספר למוסיקה "רימון" שברמת השרון.

אבל הכסף איננו – ממשלות השמאל והימין גנבו לנו את הכסף וזרקו אותו בשטחים. זה אולי המפעל הרציני היחיד שהוקם בשטחים ופרנס יהודים ובעיקר פלשתינאים – הם בנו את ההתנחלויות וסללו את הכבישים. ובעתיד, ממש בקרוב – כל זה יהיה שלהם.

והפרחים לדומפה ומתנחליו.

23. דומפה, ולרשטיין, זמביש ושות'.

אלה לא בעלים של משרד עורכי-דין תל-אביבי. אלה אדוני הארץ. הם ומתנחליהם. אדונים ממש, לא חלוצים ולא נעלים. ממש לא קופי של חלוצי חומה ומגדל או לוחמי גדוד נהגי הפרדות. הם לא נטעו עץ ולא בנו בית. זה האחמדים שעשו עבורם את הכל. כבר יותר מארבעים שנה שהם אוספים את הפלשתינאים מהמחסומים ונוסעים למפעל באזור התעשייה המפואר בברקן, למשל, שהמדינה הקימה על חשבונך תושב שדרות, ואפילו לא משלמים להם שכר מינימום. כי הם סתם ערבושים. החוק הישראלי לא חל עליהם ואם חל, מי אוכף? מסביב למפעל מפטרלת מחלקה של גולני. עשרה קילומטר משם, בנתניה, אנשים מחפשים עבודה. תגידו תודה לדומפה, ולרשטיין וזמביש. בשירקס, בקומבינות,

שקרים, לחצים, איומים הם הפכו את ממשלות ישראל לדורותיהן, משמאל ומימין, לקבלן הביצוע של מועצת יש"ע. אם זה לא יפסק ובאבחת סכין, תוך כמה שנים יוחלף סופית הקוד הגנטי של המדינה שהקמנו ונוכרז כולנו כהתנחלות אחת גדולה. קצת יהודים והמון ערבים.

כבר שנים שהמתנחלים גורמים לנו לבנות את המדינה הפלשתינאית שתקום – על חשבוננו. כבישים עוקפים, מערכות ביוב ומים וחשמל ואנרגיה ומה לא. ובסוף, הפלשתינאים יקבלו את הכל – בחינם. דומפה ושות' מתנגדים לרעיון שתי מדינות לשני עמים. הם רוצים אחת גדולה ודו-לאומית. אם זה תלוי בדומפה, ולרשטיין, זמביש ושות', הפלשתינאים יקבלו אזרחות, זכות הצבעה ואת המפתחות למדינה. אם דומפה, ולרשטיין וזמביש ימשיכו לתפוס את המדינה בביצים, הפלשתינאים יקראו על שמם רחוב, אות תודה לפעילותם רבת השנים לבניינה של מדינה פלשתינאית במימון היהודים.

זמביש פינת חג' אמין אל-חוסייני, מי פנוי?

24. השמאל והמתנחלים – אהבה ממבט ראשון.

השמאל הישראלי אהב את המתנחלים. ראשי השמאל, המפא"יניקים השזופים, הביצועיסטים, הנמרצים, עם הצווארון הפתוח ומטפחת הבד הצחורה החוצצת בינה לצוואר נגד זיעה, הביטו בצעירים הנלהבים שהגיחו מהשיבות התיכוניות – וגמרו במכנסים. הם נזכרו בעצמם, בנעוריהם המפוארים, הם נזכרו איך עבדו על הבריטים בעיניים, איך הקימו את ישובי חומה ומגדל,

וכבשו דונם אחר דונם. הצעירים הדתיים המשולהבים ורוקדי ההורה, השרים בגרון ניחר, הזכירו לדור המייסדים את הגורן של דגניה ואת הרפת של עין חרוד איחוד או מאוחד. המפא"ניקים של השמאל, ראשי אחדות העבודה ואפילו ראשי השומר הצעיר, אימצו את הגזע החדש והציוני הזה אל ליבם. הוא מצא חן בעיניהם הרבה יותר מהבנים שלהם עצמם.

זה היה עידן שבו הקיבוצים איבדו את הזוהר שלהם. בני הקיבוצים התעסקו עם מתנדבות משבדיה וגילו את הגראס, העבירו את החקלאות העברית לעבודה ערבית וויתרו על הסולידריות והחלוציות. בעיני דור האבות המייסדים זה לא מצא חן. בעיני ישראל גלילי מנען, גולדה ממרחביה, שמעון פרס מאלומות – המתנחלים היו מלח הארץ החדש. המתנחלים החדשים לא נראו כמו אבותיהם, הבורגנים הנינוחים מתנועת "המזרחי", יוסף בורג וזרח ורהפטיג – הם היו דומים יותר למודל האריק שרוני, למאיר הר-ציון. עם סנדלים, חולצת פלנל, וכיפה סרוגה שמוטה על הצד – הם נכנסו למשבצת של ה"צבר" – משאת נפשה של הציונות. הדגם הראשון של הצבר, האבטיפוס של הישראלי החדש, שהחליף את היהודי הגלותי מהקריקטורות של השטירמער – היה חזק, צודק, וחסר עכבות. סלחו לו על חוסר המורכבות שלו. מחלו לו על הרדידות, השטחיות והבורות שהפגין במקורות התרבות היהודית. הוא היה "חמורו של משיח". הוא היה הגשר אל עתיד בריא ליהדות. הוא היה טרוזן. וציפו ממנו להיות מלך החיות. והצברים אכן מילאו את חלקם – כמו ידיהם ניצחו במלחמת השחרור, הקימו מדינה והפכו לצבא הטוב בעולם ולחקלאות המצטיינת בתבל.

בסוף שנות השישים, טרוזן היה על העצים, מסטול, או שירד

מהארץ. סוף הציונות נראה באופק. קץ האידיאולוגיה הציונית. בלדה לעוזב קיבוץ. דור הכרמל-דוכסים ובריכות השחייה. הבמה התפנתה עכשיו לכוכבים חדשים. והם עלו עליה.

25. מי האנשים האלה ?

השמאל לא הבין את התופעה. עד היום אין לו מושג מי האנשים האלה בהתנחלויות ומה מניע אותם. כבר מהרגע הראשון היה ברור שהם פועלים על דלק מסוג אחר – אבל לא הבינו מהו. ובכן, לדלק הזה קוראים משיחיות. משיחיות היא תחושה חזקה של זמן גאולה. תחושה שהנה אוטוטו המשיח בא, הגאולה באה ויהיה יופי. משיח זה פרס ראשון בלוטו. הסבבה הגדול. סוף הסופים. היהודים תמיד היו מאמינים גדולים במשיח, בעתיד הורוד – בעיקר כי ההווה היה אפור תמיד. האמונה במשיח החזיקה את העם היהודי בחיים. לפעמים היא התפרצה החוצה וכמעט חיסלה את העם היהודי – כמו בזמן שבתי צבי ומשיחי שקר אחרים. המשיחיות היא דלק גרעיני, סם מעורר מסוכן, ויאגרה רוחנית.

עד מלחמת ששת הימים, הרגישו הדתיים-הציונים דחויים, נספחים, "דוסים", חננות, הילדים הלא מקובלים של החברה הישראלית. בזמן שבני הקיבוצים הלכו לסיירת ולטיס – הלכו הדוסים לרבנות הצבאית לשרת כמשגיחי כשרות או כנערי מקהלה. אחר-כך הם נהיו עורכי-דין ורופאים. ההורים הבורגנים שלהם העדיפו שיעסקו במקצועות מסורתיים של יהודים. הכיפה שלהם הלכה והתכווצה יחד עם הדימוי העצמי שלהם.

26. אדוני חוזר בגדול.

אבל עכשיו, ב-67', בא הנס הגדול של מלחמת ששת הימים והיכה בתדהמה את כולם. אבל יותר מכל את הדוסיים. בבת אחת הופיע אלוהיהם וניצח את אויביו. כל העולם עמד והריע לאלוהי ישראל שעשה קמבק מדהים. אחרי הפדיחה שלו בשואה, אחרי הנפקדות שלו מאושיץ – הוא חזר עכשיו ובגדול. הנס במלחמת ששת הימים היה כל-כך גדול וכל-כך סוחף וחד-משמעי, שאי אפשר היה להתעלם ממנו. הדוסיים של המפד"ל, התלמידים בישיבות התיכוניות ובישיבות ההסדר, הפכו בין לילה להכי מקובלים בכיתה. מובילים חברתיים. מורי דרך בהוויה המנצחת. שכם? חברון? בית לחם? – אלה הרי נופי התנ"ך – והתנ"ך הוא הרי של הדוסיים.

27. סופרמנים עם כיפה.

תחושת שליחות מסעירה התחילה עכשיו לפעם אצל הצעירים הדתיים. המורים שלהם רמזו שהנה המשיח בדלת, שזה תלוי רק בנו, שהגאולה בידיים שלנו. מתח עצום הצטבר אצלם וחיכה להתפרץ. ואז הגיעה מלחמת יום הכיפורים ותוצאותיה הנוראות. בזמן שכל החברה הישראלית ליקקה את פצעיה וטלטלה את השלטון – אצל הדתיים הציוניים הלכה ותפחה הכרה אחרת. הם היו משוכנעים שהאסון בא על ישראל, כי הם אכזבו ולא עשו מה שהיו צריכים לעשות. הם הבינו את המכה של יום כיפור כעונש על חוסר המעש שלהם. המשיח שעמד מחוץ לדלת וציפה

שיכניסו אותו – התאכזב והלך רק בגללם, כי הם לא נענו לקריאה. עכשיו, רק עכשיו, בשנת 1974, קם גוש אמונים והמתח המשיחי של הציבור הדתי התפרץ כמו הר געש.

הם הגיחו מהשיבות התיכוניות ועטו על שטחי יהודה ושומרון ועזה בלהט משיחי בלתי ניתן לכיבוש. הם לא ספרו ממטר את הממשלה והצבא, שניסו לעצור אותם. בעיקר בגלל שאף אחד לא באמת רצה לעצור אותם. פרס עזר להם. יצחק רבין, שהיה אז ראש ממשלה צעיר – עזר להם קצת פחות. גלילי עבד אצלם. ראשי השמאל, האידיאולוגים של השמאל, העריצו אותם. אף אחד מהם לא הבין שבתוך ה"חלוצים החדשים" התנחלו שדים של טירוף משיחי. תחשבו על סרטי אימה. תחשבו על מוחות שטופים, זומבים מהופנטים, תחשבו על חברות של נערים חרמנים שהולכים לבעול את הארץ. זה מה שזה היה. הם לא הכירו בסמכות של אף אחד לעצור אותם. הם היו מוכנים לכל.

28. הבכי של ירמיהו.

תוך כמה שנים, במהירות מדהימה, קמו עשרות ישובים בשטחים שנכבשו בששת הימים. תנופת התנחלות שטפה את ארץ התנ"ך והאנרגיה הציונית כולה זרמה לשם. אדמות פרטיות נחמסו מערבים ועליהן צצו כפטריות – קודם קרוונים ואז בתים עם גגות אדומים. כמו בטוסקנה. מערכת הביטחון ומערכת המשפט הישראלית נרתמו למשימה. בקריצות, בזיפים, בעצימת עין, בפתקים מאחורי הגב, פעלה מכונת החמס במלוא כוחה. כשעלה הימין לשלטון ב-77' – הקרקע כבר הייתה מוכנה. ראש

ממשלת ישראל החדש בגין הכריז מיד עם בחירתו – כי "יהיו עוד הרבה אלוני מורה". תוך זמן קצר, כשהידלדלו מאגרי המתנחלים הדתיים – התחילו למלא את השטח בחילוניים שחיפשו איכות חיים. הממשלה הפנתה עכשיו את אזרחיה ביוזמתה לשטחים שיועדו בהחלטת החלוקה – לה הסכמנו – למדינת ערביי ארץ-ישראל. בגני התערוכה בתל-אביב נערכו ירידי דיור ובהם הוצעו לקונים וילות בשטחים באפס כסף. עם הלוואות ענק בלי להחזיר. כדי לשכנע את המתלבטים העניקו להם מכוניות חדשות קשורות בסרט ורוד. בולדוזרים יישרו את הגבעות והקימו ישובים חדשים – עופרה, עמנואל, בית"ר עילית. עם ישראל נהר לגור "חמש דקות מכפר-סבא" – המשיחיות המטורפת והנלהבת של גוש אמונים הצמיחה שכבה עבה של סוחרי קרקעות וסוחרי עבדים. כי את הוילות בנו אלה שמהם נגזלו האדמות. כמו בחשוכים שבמטרי הכיבוש, היו יוצאים כל בוקר פלשתינאים מהכפרים העלובים ביהודה ושומרון ועזה לבנות את הוילות של השכנים הכובשים החדשים. כמה זה עצוב. כמה זה עלוב. כמה זה לא יהודי.

ירמיהו, אליהו, ישעיהו – כמעט אפשר לראות אותם על הגבעות בשומרון, זועקים נגד העוול הזה. ובוכים.

29. דור אבשלום קור.

הדוברים של הציונות הדתית יכולים לטרטר בתקשורת בלי סוף על איכויות הנוער שלהם – תמימותו, מסירותו, נכונותו, נאמנותו וערכיו. האמת הפוכה לגמרי. למעט בודדים פה ושם, הנוער

הזה, בוגר מערכת החינוך הדתית ותנועות הנוער, בוגר הישיבות התיכוניות – גזעני ברובו המוחלט. שמרני וצר אופק באופן מביך, אוונגליסטי ולא מוסרי. צורת החשיבה שלו רדודה ופשטנית ובעיקר חסרה את המורכבות היהודית של הוריו, הבורגנים, הוורהפטיגים, המפד"לניקים של פעם. בעיקר כשמשווים אותו לבני גילו בקהילות יהודיות בעולם הגדול.

הנוער החילוני עומד מבויש בכל פעם שמשווים אותו ליוצאי בני עקיבא. אפשר להירגע. השליש המוצלח של הנוער הדתי מתפקד ומוריד את הכיפה. היתר נשארים מרתקים ומלאי הומור כמו חידודי הלשון של אבשלום קור.

זורקים לנו בפנים מדי פעם את אחוזי הגיוס שלהם ליחידות קרביות – זה אכן מרשים אבל זה לא הופך אותם לטובים יותר. אנחנו מברכים על המעבר של הנוער הדתי בשנים האחרונות מהרבנות הצבאית ליחידות הקרביות, לסיירות, לטייסות. יפה שעכשיו באים. הרבה שנים השמאלנים מצפון תל-אביב והקיבוצניקים היו שם כמעט לבדם. גם במלחמות. גם בבתי העלמין.

30. הפושעים מהגבעות.

והדובדבן שבקצפת הם פושעי הגבעות. פושעי הגבעות הם חלום הזוועה של הציונות. הם הגולם מפראג. הם הגולם הקם על יוצרו ושום רב לא שולט בהם.

נערים יהודיים שמסוגלים להכות זקנה פלשתינאית, שמנסה למסוק את הזיתים בחלקה של המשפחה שלה כפי שעשו אבותיה מאות שנים – איבדו את הזכות להיקרא יהודים. אין שום הבדל

בינם לבין מנוולים אנטישמים, שקיצצו זקנים ליהודים בפוגרומים לאורך ההיסטוריה. הם שורפים תבואות בשדה פלשתינאי, הם כורתים ועוקרים עצי זית, הם מכים ויורים בילדים וקשישים – ואת כל זה הם עושים בשבת. אתה מביט בהם ולא מאמין. אתה שומע אותם ומתחלחל. אתה מפנה מבט הצידה ומנסה להתעלם, כי חיזיון נורא כזה לא מתקבל על הדעת. אתה מנחם את עצמך במחשבה שהם מעטים ושאוּלי יתבגרו בעתיד. אתה טועה.

ההורים שלהם הקימו את ההתנחלויות באותה דרך. כמו שהם אומרים על החילוניים תמיד – את זה אפשר ללמוד רק בבית. ארבעה עשורים של גזל, עושק, שנאה וחמס הניבו את הפרי המורעל הזה. ושלא נטעה – הם חלק מאיתנו. הם קרובי המשפחה שלנו. אחינים, בני דודים, ילדים של חברים מהצבא.

אם יש את נפשך לדעת את המעיין ממנו הם שואבים – אל ישיבת "מרכז הרב" בירושלים לך, אל הישיבות התיכוניות, אל דרשות הרבנים, אל חזיונות הגאולה המטורפים, אל פסיקות הרבנים המתירות פגיעה ב"מוסר", בגוי, בערבי, בפלשתינאי, כאילו לא היה אדם שנברא בצלם.

אם יש סיבה אחת שלא להחזיר את יהודה ושומרון, זה החשש שפושעי הגבעות יחזרו הביתה, אלינו לקו הירוק. עם האכזריות העמלקית שלהם.

31. המתנחלים בעל-כורחם.

יש מתנחלים משיחיים, ויש "משפרי דיור". כאלה שהלכו למצוא יילה בזיל הזול, נוף בחינם, אוויר נהדר. חדר השינה שלהם

בשטחים וליבם בתל-אביב. או בירושלים. שם גם מרכז חייהם. פרנסתם, משפחתם, חבריהם. הם מתנחלים על-תנאי. זמניים. בעל-כורחם. רבים מהם מרכז-שמאלה בהשקפת עולמם. הם עלו לקרקע כשהממשלה שלחה ויחזרו הביתה כשהממשלה תחליט. מיד ובלי ויכוחים. לכן הממשלה צריכה להחליט. קודם על חוק פינוי-פיצוי מעודכן, כדי ששערוריית הטיפול בחלק ממפוני גוש קטיף לא תשנה, ואז לסמן להם עם האצבע, שמאלה ישר, והם ישובו שמאלה לקו הירוק. כמו חיילים שנשלחו לשדה הקרב ושבים חזרה לאהובתם, כשהכל נגמר.

32. ההפגנה הגדולה של השמאל הלאומי.

ההפגנה הגדולה של השמאל הלאומי תהיה אירוע מכונן. הפגנות גדולות של השמאל כבר לא מתקיימות המון שנים. אנחנו לא מתכוונים לאירוע המוסיקלי שמכונה האזכרה השנתית לרבין, שתמיד כולל נואם ימני – שעמד מתחת למרפסת בכיכר ציון (או עליה) ואת שרית חדר ואביב גפן. ההפגנה הגדולה של השמאל הלאומי תעסוק רק בנושא אחד – עצם קיומה של מדינת ישראל. יונפו בה אלפי דגלים כחול לבן והיא תיפתח בשירת התקווה ו"אלי אלי שלא ייגמר לעולם". המסר המרכזי בעצרת יהיה חלוקת הארץ ומיד, כתנאי להמשך קיומה של המדינה האהובה שלנו. רק אנשי השמאל הלאומי ישאו דברים מהבמה בכיכר רבין. זה מה שיגיד הנואם הראשון – "מדינת ישראל היא מדינה יהודית

דמוקרטיה. אם נשאר בשטחים – נצטרך לבחור – או יהודית או דמוקרטיה. ביחד זה לא ילך, כי בדמוקרטיה הרוב שולט ובקרום הם יהיו הרוב בין הירדן והים. אם נרצה להישאר מדינה יהודית – נצטרך לשלול את זכויות הרוב ונהפוך למדינת אפרטהייד. אם נתעקש להישאר דמוקרטים – ייבחר תוך זמן קצר ראש ממשלה ערבי בקולות הרוב“.

הנואם השני לא ידבר על העתיד. הוא ידבר על ההווה המוסרי שלנו כחברה, אומה, מדינה. הוא יתאר את גידולי הפרא שצמחו בגבעות יהודה ושומרון. הוא יצטט את נביאי ישראל ואת האבות המייסדים ולאן הגענו. הוא ישרטט את המרחק העצום בין מה שאנחנו חושבים על עצמנו כחברה ובין מה שאנחנו באמת. הוא יסביר שלא נוכל להתעלם מהעובדה שהמתנחלים ונוער הגבעות המופרע הם חלק מהפרצוף שלנו, איבר נגוע, ממאיר, שמחייב טיפול מייד, אולי כריתה.

עכשיו יעלה מישהו לשיר. אולי גידי גוב. אולי ברי סחרוף. אולי רמי פורטיס. מישהו שלא השתמט משירות בצבא. אולי יובל בנאי או אהוד. נראה.

הנואם השלישי ידבר תכלס. מספרים. וכולם יבינו מה הוא אומר. הוא יתאר מה יכולנו לעשות בסכום הכסף המפלצתי, הדמיוני, הבלתי נתפס, שהוזרם למימון ההתנחלויות במקום להפרכת ישראל.

הנואם השלישי יהיה איש מקצוע מהשורה הראשונה, שר אוצר לשעבר אולי. הוא ימנה אחד לאחד את כל הפרויקטים הלאומיים שנגנזו, כדי לממן את הטירוף הלאומי של מפעל ההתנחלויות. הוא יפנה אל כל אחד ואחת מאיתנו – השכיר, הפועל, העצמאי, הסטודנט, הקשיש, הפנסיונר, ויגלה לו כמה כסף גנבו לו מהכיס

והעבירו לשטחים.

בשלב הזה האווירה תהיה מאד קשה. כל מי שחזר הביתה וגילה שפרצו ורוקנו לו את הבית מכיר את ההרגשה. כל מי שרימו אותו, שנישלו אותו, שעשקו אותו, מבין על מה אנחנו מדברים. הנואם האחרון ידבר קצרות. הוא יתאר את מדינת ישראל שנתיים אחרי היציאה מהשטחים. שנתיים אחרי הניתוח. משתתפי העצרת יתחילו לעזוב לאט את הכיכר, כי הנואם האחרון יהיה קצת משעמם – הוא יתאר מדינה נורמאלית. סוף סוף.

33. אין עם מי לדבר.

יכול להיות שאין עם מי לדבר. יכול להיות שאין עם מי לעשות שלום. הצד השני או אהבל או רוצה יותר מדי ואין מצב שניתן לו את כל מה שהוא רוצה. לא השתגענו. עכשיו – אפשר להמשיך לשבת בשטחים, לשלוט על מיליון וחצי ערבים כבושים בשלטון אפרטהייד (או לספח ולתת להם אזרחות ואז הערבים יהיו כאן רוב) ולהמשיך לשלם את מחיר הכיבוש (בלי הרווחים, כי עכשיו הפועלים שלנו מתאילנד). אפשר גם להמשיך להיות המצורע של העולם. ואז – בתוך שנים מועטות היהודים יהיו מיעוט בין הירדן לים. יש גם אפשרות אחרת – לקום ולצאת. להגיד למתנחלים ששליחותם החלוצית-משיחית הסתיימה, ולומר להם יפה ותודה ובחזרה הביתה. להתפנות לגושים הגדולים ולהשאיר בשטח צבא, עד שיבוא העולם וייתן ערבויות לביטחוננו ויקבל את השטח – למנדט. כמו שאנחנו היינו עד '48. עד שיבוא שלום. אם יבוא.

ואז – היהודים יישארו רוב מוחלט, ענק, בין הקו הירוק לים – שם תשתרע מדינת ישראל – לעד ולנצח נצחים.
אז יש עם מי לדבר?

34. יש עם מי לדבר.

אנחנו לא ניתן שהפלשתינאים יהפכו אותנו למדינת אפרטהייד או ישתלטו על השלטון כאן עם ראש ממשלה ערבי. אנחנו נקבע את גורלנו. הם לא רוצים להפסיק לריב? לא צריך. שיחפשו אותנו או שילכו לעזאזל. אם אין עם מי לדבר, יש עם מי לדבר. נדבר עם העולם.

איך עושים את זה? ב-47' קיבלנו מהעולם אישור להקים פה מדינה (כן, אנחנו יודעים שאנחנו עם בחירה ומגיע לנו ולמה מי העולם שייתן לנו אישור, אבל בכל זאת...). ב-67' (החלטה 242) וב-73' (החלטה 338) קיבלנו מהאו"ם אישור לגבולות קבע. אז יש עם מי לדבר – עם העולם. ומסתבר שגם הסעודים מסכימים לזה וגם מדינות המפרץ, וגם ירדן ומצרים, ואירופה, ורוסיה ואמריקה בטח.

אז נקום ונודיע לכל החברים האלה שבעוד שנתיים נניח אנחנו יוצאים מהשטחים, ועד אז יש להם זמן לעשות סדר ולערוב לביטחוננו ולאמן משטרה וצבא וכח רב-לאומי. מה שצריך. ואז, אחרי שנתיים, נקום ונצא בדיוק כמו שהבריטים עזבו בארבעים ושמונה – ויכנסו במקומנו – הבריטים. והאמריקאים. והרוסים. והיפנים.

והאיראנים יישארו באיראן. לא נחזור על הטעות מעזה.

אז לצאת בלי הסדר? לצאת עם הסדר. הסדר עם העולם.
אוי, אבל לא נוכל לבקר בחברון!
ועכשיו, אנחנו כן מבקרים בחברון?
אבל איך יגיב הצד השני?
אותנו מעניין איך יגיב הצד השלישי. העולם. ומה יקרה אצלנו.
ומה עם ההתנחלויות? נמשיך לשמור עליהן?
לא. תושבי ההתנחלויות יתפנו לגושים הגדולים.
ישלמו להם משהו? פיצויים?
כן, לפי חוק פינוי-פיצוי. וזה מוכן לחקיקה בכנסת. מזמן.
אם יש חוק למה הממשלה לא מעבירה אותו?
או. זו שאלת מאה המיליארדים. לפי החוק המוצע, כבר עכשיו
יוכל תושב יהודה ושומרון לחזור לגושים הגדולים או לקו
הירוק ולקבל פיצוי לפי הפרמטרים של פינוי גוש קטיף. אלא
שהממשלה חוששת מהיענות גדולה מדי. אם יותר מדי מתנחלים
יחזרו ארצה – השטח יתרוקן מתושבים וזה יחליש אותנו במשא
ומתן. אבסורד.
תקראו לזה עזיבה, התכנסות, התנתקות, התקפלות, נסיגה –
בריחה – ג'רפה מפוספסת עם כרבות על הראש – תקראו לזה
איך שאתם רוצים. תצטערו על זה, תשמחו מזה – אין בטווח
הנראה לעין שום אפשרות ציונית אחרת. גם לא יהודית.
אין אצל הפלשתינאים פרטנר. אולי גם לא יהיה. מי שמדבר
איתנו לא מייצג אותם ומי שמייצג אותם לא מדבר איתנו. מכיוון
שאנחנו לא רוצים לשלוט עליהם ולא רוצים שהכיבוש ישלוט
עלינו – אנחנו צריכים לצאת וזהו. ולהקים גדר גבוהה-גבוהה. גם
אליה עוד נגיע.

35. אם נברח מהשטחים יגיעו טילים לתל-אביב.

כן, ידוע לנו שעלול שיגיעו טילים לתל-אביב. גם לנתב"ג. ולדימונה. העניין הוא שבמלחמונת הקודמת, עזה סימן 2, הם כבר הגיעו לגן יבנה וזה רק עניין של עוד כמה קילומטרים עד נתב"ג, שזה עוד מאה גרם חומר נפץ בטיל. למי שקצת שכח, טילים כבר הגיעו לחיפה, חדרה, תל-אביב, באר-שבע וכמעט הגיעו לדימונה במלחמת המפרץ הראשונה. כל הארץ נמצאת בטווח הטיילים, מזמן. שנים. כשאנחנו בשטחים. לכן טילים זו לא סיבה להחזיק בשטחים. אם נצא מהשטחים, יש סיכוי שיגיעו טילים לתל-אביב. אם לא נצא מהשטחים, לא תהיה ישראל.

וכשנצא, נלחם ביורי הטיילים והקסאמים והמרגמות מיד כשהם ישלחו. יותר מלבנון, יותר מעזה. בלי לתת לרקטות להחליד – בלי לחכות שבע שנים – אלא על המקום. ובכח. והרבה. כי זה שאני שמאל – לא אומר שאני פראיר. לא אומר שאני יוסי ביילין. הבנת את זה, ברוך?

36. הגדר.

היא מכוערת, היא פוצעת את הנוף, במספר מקומות היא עושה עוול חמור לפלשתינאים. היא מזכירה את חומת ברלין, ואת החומה הסינית – הכל נכון. אבל היא מצליחה למנוע טרור וחדירות באופן כמעט מוחלט. וזה מה שחשוב. אז כולם יכולים לקפוץ מצידנו. שום שכן לא יגיד לנו אם לשים גדר ביננו לבינו. שב בצד שלך, במחילה מכבודך, ועוזב אותנו בשקט.

כל זה לא אומר שאין תוקף לטענות של תושבי בלעין. אם אכן נגזלה מהם קרקע והועברה להתנחלות שלידם – צריך להעתיק את הגדר מיד. אבל גדר חייבת להיות שם וצריך להגביה ולהעמיק אותה ומי שיתקרב אליה, אחרי הנסיגה, או ינסה לחפור תחתיה או לטפס מעליה – דמו בראשו. אבל באמת, במעשה ציוני תקיף ולא בדקלומי בלה-בלה כמו אחרי הבריחה מלבנון וההתנתקות בלי הסכם מעזה.

37. היפרדות.

לתנועת "מולדת" של רחבעם זאבי-גנדי הייתה פעם סיסמא – "אנחנו כאן – הם שם". למרצ הייתה פעם סיסמא – "להיפרד מהשטחים לשלום". למעשה מדובר באותו עיקרון. לנו ולהם היו מספיק הזדמנויות לעשות שלום. לא עשינו. פעם בגללם, פעם בגללנו, פעם בגלל מזג האוויר – מה זה משנה עכשיו? לא רוצים, לא צריך. ניפרד לשלום מהם ומשטחיהם. נחיה לצידם – או ביריבות או בשלום, או במלחמה, או בשלום קר – אבל לצידם. לא בתוכם, לא מעליהם ולא מתחתיהם.

הפלשתינאים כבר ילדים גדולים שאחראים לגורלם. יש להם נשיא, פרלמנט, סיוע בינלאומי במיליארדים – יאללה תעזבו אותנו, רדו לנו מהראש. לא מתאים לכם מה שהחמאס עושה לכם, תתקוממו נגדו. במדינות טוטליטריות ומפחידות יותר, אנשים מתמרדים, מפגינים, נהרגים על הזכות שלהם לחופש ולהנהגה אחרת. ועוד נחזור לזה.

38. ומה יהיה עם "זכות" השיבה?

בערבית זה נקרא זכות השיבה. בעברית, כמו שמציע עו"ד רם כספי, צריך לקרוא לזה תביעת השיבה. זכות זה משהו שמגיע וצריך לתת. תביעה אפשר לדחות. וצריך לדחות. כי זו לא זכותם. ב-47' האו"ם הציע לנו ולהם מדינה. אחת לכל אחד. אנחנו לקחנו והם לא. והם גם פתחו במלחמה. אז נלחמנו. וניצחנו. ובמלחמה קורים דברים נוראים. אנשים חפים מפשע נהרגים. ותושבים מגורשים או נמלטים מאזורי קרבות. גם זה וגם זה קרה. עכשיו אי אפשר ולא צודק להחזיר את הגלגל לאחור. לא נחזור לקווי 47'. נחזור לקו הירוק (בתיקונים ובחילופי שטחים). שזה קווי 67', פלוס-מינוס, והיכן שיעבור הגבול תהיה גדר. מי שגר פה יישאר לגור פה ומי שברח וגר שם, יישאר לגור שם. שם – זה אומר, שהפליטים הפלשתינאים יוכלו לממש את תביעת השיבה שלהם בשטחים. בגדה. בקיצור, במדינה הפלשתינאית שתקום. לא כאן, לא במדינה שלנו. להם יהיה חוק שבות לפלשתינ ואנחנו נשאר עם חוק השבות שלנו. בלי פשרות, בלי מצמוצים ובלי גמגומים. לא איחוד משפחות ולא נעליים. "לא" רבתי להגשמת תביעת השיבה למדינת ישראל. זה צודק ומוסרי וחכם ויהודי. ואם בגלל זה הם לא רוצים שלום, שיחפשו אותנו.

39. וירושלים על ראש שמחתנו.

אנחנו מתרגשים כשאנחנו נכנסים לירושלים. כשמגיעים לעיר העתיקה ומתקרבים לכותל המערבי, הלב שלנו ממש דופק. פה

משמאל נחרבו בית המקדש הראשון והצנוע שבנה שלמה המלך והשני מנקר העיניים שבנה הורדוס, פה דוד שלנו שמה כמה דברים ועשה כמה דברים ושם הפליא שלמה המלך בחוכמתו. והנביאים והמלחמות והחורבן והנשמה שלנו. תמיד היא הייתה עיר האלוהים שלנו.

ב-47' הסכמנו לתוכנית החלוקה שהפכה את ירושלים הקדושה לעיר בינלאומית. כבר הסכמנו. לא רק בן-גוריון. גם בגין תמך. גם הפועל המזרחי הניפו יד בעד.

וזה בדיוק מה שצריך לעשות היום. לחזור להסכמה ההיא. מי שאוהב באמת את ירושלים הקדושה וקשור אליה בבטן חייב לשמור עליה שלמה ומאוחדת לעולמים וצריך לנהוג בדיוק כמו האמא הביולוגית במשפט שלמה. כי ירושלים שלנו, שאליה מתפללים יהודים שלוש פעמים ביום כבר אלפי שנים, היא גם עיר קדושה לנוצרים, כי בה חי ומת ישו והיא גם העיר השלישית בקדושתה לאיסלם – מה תעשה?

רוב הדורות היא לא הייתה בשליטתנו המדינית. תמיד מלכו ושלטו בה גם אחרים. גם בעתיד. תמיד היא תהיה גם שלנו, אבל גם של אחרים. לכן צריך להתחלק בה יחד. כמו פעם. הריבונות לעולם לא תהיה של הפלשתינאים. הריבונות תהיה לרשות בינלאומית והניהול הדתי יהיה בידי מועצת הדתות, שתוקם במיוחד ותורכב מנציגי האל עלי אדמות: הרבנים הראשיים לישראל, האפיפיור וראשי הוואקף המוסלמי – ותנהל את עיר האלוהים, בשותף. החלטות יתקבלו בה רק פה אחד ועד שייצא עשן לבן.

40. רגע לפני ההאנג-אובר.

לוי אשכול הבין את הרגע, לרגע. שלוש יממות לאחר הפסקת האש, לגם מהניצחון ולא השתכר. לביתו הוא זימן את משה דיין, אבא אבן, יגאל אלון, גלילי ויגאל ידין, כדי לסכם את מחיר השלום. כמה יממות מאוחר יותר, בישיבת הממשלה ב-19 ביוני 1967, בה השתתפו מימין גם בגין, מנהיגי המפד"ל וראשי הציונים הכלליים, הכריעה הממשלה כי עתיד "הגדה המערבית", קשור להסכמי השלום. ובעברית: ממשלת הליכוד הלאומי בראשות אשכול-בגין אמרה בעצם כן למשא ומתן להחזרת רוב השטחים שנכבשו במלחמת ששת הימים, תמורת שלום מלא ובר-קיימא עם מדינות ערב. בקיצור, ארץ התנ"ך הופקדה לשלום. ואז אשכול נחלש וגמגם, וב-27 בספטמבר 1967 עשתה את דרכה לגוש עציון שיירה אותה הוביל חנן פורת, נסיך הנוער הדתי – משיחי. כמו החלילן מהמלין, השתרכו אחריו מאז ועד היום – יותר מ-300,000 איש ואישה. כולנו לגמנו את האימפריה לשוכרה והתעוררנו להאנג-אובר שלא נפסק יותר מ-40 שנה.

41. התנועה לחלוקת הארץ.

להקים את תנועת "ישראלים בעד חלוקת הארץ", כי זה הפטריטיזם החדש. זה השמאל הלאומי. זה גם מה שצריך כאן ועכשיו.

על זה ינצחו כאן את הבחירות הבאות.

ואם התנועה לא תהיה מספיק ענקית כדי להקים בראשותה ממשלה, היא תשים בלוק חוסם לכל ממשלה שלא תחלק את הארץ. כי חייבים לחלק את הארץ. לא בגלל הפלשתינאים. בשבילנו. בעיקר ייהנו מזה הילדים שלנו. צריך לעשות מעשה בן-גוריוני ומיד. כמו אז ביום שישי, שעה ארבע אחר-הצהרים, ב-14 במאי בשדרות רוטשילד בתל-אביב.
מישהו ראה את בן-גוריון בסביבה?

42. ומה היה עושה בן-גוריון אם היה חי?

בדיוק מה שאמר ב"מוקד" ב-1970, כשחי ובעט. ואת מה שאמר ב"מוקד" אז, צריך להביא כלשונו. כי רק פרופ' ישעיהו ליבוביץ' דיבר אז כך. מראיין: "כיצד תנהג באספירציות (התקוות) הלאומיות של יושבי הגדה היום?"
בן-גוריון: "אני אומר לך, אם יהיה שלום אז הם ישבו בארצם".
מראיין: "בארצם?!"
בן-גוריון: "ב-אר-צם!".

43. "בארצם".

הם בארצם ואנחנו בארצנו. ובאמצע קו ירוק וגבול. כמו במדינה נורמלית. וביננו, גדר שעליה יפקח בצד השני כח רב-לאומי עד שהם יפנימו שנגמר המכות. ואם יהיו טילים, הם יחטפו. בלי רחמים. כמו בלבנון, כמו בעזה. וכלקח משדרות – על המקום.

44. מי אוהב ערבים ?

השמאל אוהב ערבים ?

לא (בהכללה).

השמאל שונא ערבים ?

גם לא. השמאל שונא לשלוט בערבים. שמאל שונא לשלוט

באחר, יהיה מי שלא יהיה.

הימין אוהב ערבים ?

כנראה שכן. כי בעצם הוא רוצה מהם הרבה, כמה שיותר. לכן

הוא לא רוצה לחלק את הארץ. לכן הוא דוחף למשטר אפרטהייד

למרות ששום משטר כזה בעולם, לא החזיק מעמד. ברוך השם

שלא החזיק מעמד. הימין עושה הכל, כדי שעוד בימינו לישראל

יהיה ראש ממשלה ערבי. חס וחלילה. הימין מת על ערבים ורוצה

שגם אנחנו נמות איתו.

45. ישראל שלמה או מחולקת ?

שיהיה ברור – מי שרוצה ישראל שלמה, שמנה, גדולה ותנ"כית

– רוצה רוב ערבי בישראל. מתמטיקה פשוטה. רק עניין של זמן

וילודה. הבעיה עם הבעיה הזאת, היא שאיך שלא תנסה לתקוף

אותה – תגיע לאותן תוצאות – רוב ערבי בישראל.

תיקון – כל זה אמור במדינה דמוקרטית. כמובן שאפשר לוותר

על הדמוקרטיה. זו תהיה ישראל שלמה ולא דמוקרטית. מדינה

יהודית מכוערת. בעצם, מדינת אפרטהייד לא יכולה אף פעם

להיות מדינה יהודית. מדינה שבה מיעוט יהודי שולט ברוב ערבי.

אפילו אם זה אפשרי תיאורטית – האינתיפאדות כבר הוכיחו לנו שזה לא מעשי. כשהם לא רוצים – הם לא רוצים והם מרימים יד, נשק, מתאבדים – וזה כואב ומתפוצץ בפנים. קשה לחיות בשלטון כיבוש ומחסומים – זה מדכא. גם את המדוכא וגם את המדכא. אם ישראל תישאר כובשת, היא לא תישאר מדינה ציונית. היא תהיה מלאה בפלשתינאים ורוב הישראלים יברחו מכאן. ואז, מדינת ישראל תראה יום אחד, בקרוב ממש, כמו ירושלים: חרדית וערבית. כי זה מה שיישאר כאן במלאת מאה שנים למפעל הציוני ולמלכות ישראל השלישית.

46. הנכבה.

יום הנכבה נופל על יום העצמאות ולא במקרה. יום שחרורנו הוא יום אסונם. בכל זאת אנחנו מתעקשים לחגוג את יום העצמאות שלנו ולשמוח מאד. ובצדק. ב-1947, האו"ם החליט לחלק את הארץ לשתי מדינות – אחת לנו, אחת להם. כמעט שווה בשווה, אבל לנו קצת יותר. אנחנו הסכמנו ויצאנו לרקוד ברחובות. הם, תקפו למחרת אוטובוס אגד ורצחו חמישה אזרחים. כך למעשה התחילה מלחמת השחרור ואנחנו ניצחנו. בארבעים ותשע הם ביקשו הפסקת אש ונגמרה המלחמה. כשהתפזר העשן, הסתבר שכשבע מאות אלף ערבים נשארו בחוץ. למה? יש כל מיני סיבות וכמה גרסאות אבל עובדה אחת ברורה – כנראה שלא באמת הייתה תכנית מסודרת לגירוש ערביי ישראל. ערבי שהתעקש ולא ברח – נשאר כאן עד היום. למשל חלק מהערבים בעכו, למשל ביפו, חיפה, למשל בגליל.

וכן, היו חיילים ומפקדים שלנו שהפחידו אותם והבריחו אותם, היו תושבים שגורשו מפה לשם, היו פלוגות שהרסו שכונות שלמות כמו בלוד והיה דיר-יאסין – כי ככה זה במלחמה. יש זוועות, טעויות, עוולות, הרוגים, מגורשים. כבני אדם אנחנו צריכים להתנצל ולהביע צער על העוול שנגרם ליחידים, לפרטים. גם להתבייש. אבל כעם שיש לו מנהיגים ויש לו מדיניות ויש לו רצון משלו – הם הביאו את הנכבה על עצמם. יכולנו לחיות זה בצד בזה בשלום כבר למעלה משישים שנה – שתי מדינות לשני עמים. כבר מזמן יכולנו לארח במשותף את המונדיאל והאולימפיאדה. כמו המונדיאל בדרום-קוריאה ויפן ב-2002, כך ב-2020 תוכל להיות אולימפיאדה בישראל ובפלשתיין. אם ירצה השם.

47. ההתנשאות של השמאלנים.

הסמולן, להבדיל מהשמאלני, מתנשא על הפלשתינאי. הוא מתייחס אליו כאל קטין חסר דעה, מין גולם לא מפותח שמותר לו לעשות הכל. הסמולני יסביר לך, כמו עורכי הדין שמצטלמים בטלוויזיה ליד האנסים הכי נקלים ומסבירים ש"מרשי חף מפשע", שהייתה להם ילדות נוראה, מרשי לא כשיר לעמוד לדין. הפלשתיני סבל, המסכן, וצריך להתחשב בו לסלוח לו. ובכלל מה אנחנו חכמים נגד ילדים (אפילו אם הם מחזיקים בקבוקי תבערה ולובשים חליפות נפץ). הסמולני יקרוץ לך כשתתעצבן על הטרור של הפלשתינאי ויגיד – עזוב, מה הוא בגילך? אתה יותר מבוגר ממנו, תתנהג בהתאם. הסמולני רואה בפלשתיני ילד מפגר.

אנחנו לא. אנחנו שמאלנים ונותנים לעם השכן את כל הכבוד הראוי לו. הוא מבוגר בעינינו ואחראי ויש לו הנהגה נבחרת ותמיד הייתה לו ואי אפשר לפטור אותו מאחריות למה שקרה וקורה. הפלשתינאי בוחר בעתיד שלו לבדו ואנחנו מתייחסים במלוא הכבוד לבחירה שלו. אנחנו גם דורשים ממנו לשאת בתוצאות בלי להתבכייך לשופט. בניגוד לסמולני המתנשא אנחנו לא חושבים שרק אנחנו מבוגרים ואחראים הכשירים לעמוד לדין. גם השכנים שלנו.

48. ערפאת.

אנואר סאדאת הוא לא. גם לא המלך חוסיין. הם יכולים לאהוב אותו כמה שהם רוצים אבל לאסונם ולאסוננו הוא עמד בראשם עשרות שנים. רמאי נקלה, ליצן מגוחך, רוצח מתועב ששדד מיליארדים שנתרמו על-ידי העולם לעם הפלשתינאי והפקיד אותם בחשבונות הפרטיים של אשתו האנטיפטית. יאסר ערפאת היה איש ציני ששום דבר לא היה קדוש בעיניו. ההיפך הגמור מאציל נפש. איש שהוציא שם רע למאבק הלאומי הפלשתינאי. יותר משנות דור הניחו הפלשתינאים לטרול הזה להוביל אותם באף, וכל אותו הזמן הם הצטיירו בדמותו. אנחנו הישראלים יכולים לשנוא את חסן נסראללה, את באשר אל-אסד, מחמוד אחמדינג'אד, בלי גבול. אבל אף אחד מהם לא עורר בוז כל-כך עמוק כמו ערפאת. אפילו השייח אחמד יאסין, איסמעיל הנייה או חאלד משעל הם אויבים מנוולים פי כמה, אבל ראויים יותר מהגרוטסקה המתמשכת שהיה ערפאת. בחייו ובמותו.

49. פושעי אוסלו.

ההיסטוריה נקבעת על-ידי יחידים. אם לא ההחלטה של בן-גוריון להכריז על המדינה ביום שישי אחר הצהריים בתל-אביב – המנדט (או משהו דומה) היה נמשך עד היום. כשרבין החליט ללכת על תכנית אוסלו וללחוץ יד לערפאת, הוא גרם לעם שלם לחצות את הרוביקון.

מה היה באוסלו? שני העמים, ישראלים ופלשתינאים, הכירו זה בזה והחליטו על סיום האלימות ועל הליכה מחודשת לקראת חלוקת הארץ. כדי להבין את גודל המעשה, צריך לזכור שרק שנתיים קודם לאוסלו, ב-1991, נשלח לכלא אייבי נתן ל-15 חודשי מאסר. לא על אונס ולא על גניבה אלא על לחיצת יד לאיש אש"ף. שנתיים בלבד עברו עד שרבין פגש את ערפאת על מדשאת הבית הלבן. כל העולם ראה את פניו מתעוותים בגועל כשלחץ לערפאת את היד. כל ישראל הבינו באותו רגע שגם אם האויב שלך הוא איש נתעב – זה מה יש ולמען הדורות הבאים עושים איתו שלום.

היום כשאבו-מאזן מברך את ראש ממשלת ישראל בפסח שמח – זה מסתכם בשורה ב-ynet. כשהם נפגשים ומסכמים דברים – לגמרי לא בטוח שיזמינו צלם לתעד. כשיגיע פעם השלום ושתי מדינות יחיו פה זו לצד זו בשלווה ונחת – זה יהיה רק בזכות רבין שחתם על הסכמי אוסלו.

רבין היה איש של כבוד. הוא ראה את ערפאת בקומתו האמיתית – רוצח אכזר וחסר עכבות אבל מנהיג העם הפלשתינאי. לכן הוא לחץ לו יד וניסה להגיע איתו לשלום.

אחרי רבין התיישבו על כסא ראש הממשלה בישראל כמה

מנהיגים גמדים, שהעדיפו לחקות את סרבנות ערפאת במקום ללמוד מרביץ. פעם נתניהו, פעם אהוד ברק. מדינאים חובבנים. כל אחד בתורו זרק לערפאת גפרורים והוא הדליק את האזור, כמו שאהב. הם הוציאו להסכמי אוסלו את המיץ. מזמזו ומסמסו, הפרו והכשילו, וכל הזמן קרצו בערמומיות לעמישראל. וזה הצליח להם, כי הכי קל להכשיל הסכמי שלום (כשממילא זה מה שערפאת רצה ורק חיפש תירוץ) והכי קשה לקיים אותם, בטח כשהפרטנר הוא ערפאת.

אז אם מישהו מחפש את פושעי אוסלו – חלקם יושבים היום ליד שולחן ממשלת ישראל.

יגאל עמיר ימ"ש, ידע טוב מה שהוא עושה. אם רבין לא היה נרצח, לא בטוח שהיה שלום אבל כנראה שהיה כאן היום הסדר וסדר. ערפאת היה חותם. ועוד איך. כי רבין לא היה נותן לו פירור של תירוץ. ואם ערפאת לא היה חותם, חוסני מובארכ כבר היה נובח עליו: "תחתום, איבן-אל כאלב, תחתום". והוא היה חותם. כמו שחתם על הבמה בקהיר על הסכם "עזה ויריחו תחילה", הכאלב.

50. "הבאנו אותם מוקדם מדי".

זה היה בשיחה אחת בלתי נשכחת, בתחילת שנות השמונים, שנות הבגין-בגין, העגבניות על שימון פרס בבית שמש ופתח-תקווה, ו"הפרח בגני" – השמאל המפא"ניקי היה מזועזע. הוא הביט סביב בארצו האהובה שנכבשה על-ידי השחורים, "השזופים", המזרחיים, הספרדים, השווארצעס ואמר "הבאנו אותם מוקדם

מדי". הדובר היה מלח הארץ, מאנשי העלייה השלישית, גדוד העבודה, איש מלא וגדוש סוציאליזם, ציונות ואהבת ישראל (וקרוב משפחה של המבוגר שבינינו). ובעצב הוא אמר, עם תחושת החמצה – "הבאנו אותם מוקדם מדי". משפט של ארבע מילים, שמזקקות את המצב הנפשי והפתולוגי של השמאל החילוני, האשכנזי, המפא"ניקי, שהיה השלטון מאז שנות השלושים ופתאום גנבו לו את המדינה.

ועכשיו, כמו בהגדה של פסח, נפרק את המשפט למילים ונבין אותן אחת אחת –

"הבאנו" – אנו הציונים שבנו את המדינה וכבשו עוד דונם ועוד עז, מתחנו חומה והקמנו מגדל, ייבשנו ביצות עד שהתייבשו לנו הביצים, נלחמנו בקדחת וגירשונו בריטים – פתאום נקלענו לנחיתות מספרית. המאגרים האנושיים שלנו במזרח אירופה התרוקנו בשואה, הערבים התרבו כחול אשר על שפת הים, התחילה מלחמה איתם והיינו חייבים לייבא במהירות חיילים ופועלים יהודים מן הגורן ומן היקב. זה "הבאנו".

"אותם" – אותם זה ההיפך הגמור מ"אונזערע". "אונזערע" באידיש זה משלנו. מה שהמרוקאים קוראים – "מן דיאלנא" (רק שהמרוקאים בתקופה ההיא לא מדברים עדיין). "אותם", זה כל אלה שלא מדברים אידיש, שאפשר לזרוק לעיירות פיתוח ולמעברות בבדונים ופחונים (כי את העולים מפולין ומגרמניה אי אפשר לשכן במדבר). "אותם" זה גוף שניתן לשינוע ולניוד – מלהיבים אותם, מדליקים אותם, ואם הם לא משתכנעים – פעילי הסוכנות יתככו פרובוקציות כמו בעיראק – והם יטוסו לארץ בשמחה רבה כי המשיח הגיע והוא לבן שיער, יליד פלונסק ושמו דוד (בן-גוריון). אף אחד לא מתכוון שהם באמת יקחו חלק

בהנהגה. הם צריכים למלא את השורות שהתדלדלו – במפעלים, בצבא, בשדות, בבניין. עם הכורסאות בממשלה שיחכו קצת. שיגידו תודה על הכסא הייצוגי שקיבלו במשרד המשטרה ובבית המשפט העליון. אף אחד לא חשב שהמזרחיים יעזו להרים ראש וממש ירצו להשפיע.

”מוקדם מדי” – טוב, נו, התכנית הייתה לגמרי אחרת. התכנית הייתה לבסס קודם חברה של סוציאליזם נאור, שפוי, תרבותי – אירופאי, נו. הכוונה הייתה ללכת צעד-צעד, לבנות את ראש הגשר ואת הבסיס לציונים האידיאליסטים מהעיירות שעזבנו במזרח אירופה. לא בער לנו כלום. על היהודים שישבו בתימן, מרוקו, עיראק, חשבנו מה שאנחנו חושבים היום על יהודי אתיופיה. אף אחד לא באמת ראה בהם פרטנרים אמיתיים למהפכה הציונית של שבירת הגלות ושינוי דמות היהודי. את דמות ה”צבר” לא ציירנו בצבעים חומים ושחורים אלא בכחול ובבלונד ארי. בני האלים שנולדו בקיבוצים היו אמורים למחוק את חרפת האף, הקומה הנמוכה והגנים השמיים. אבל היטלר הבן זונה קלקל הכל. ואחריו כל הערבושים, שקמו עלינו לכלותינו. היינו חייבים לייצר במהירות ”פלאן בי” ולהביא מה שיש וזה מה שהיה – עיראקים, תימנים ומרוקאים. אז זה מה שיצא – הם באו ובחרו בגין. הם באו ועכשיו במקום להגיד תודה – הם זורקים עגבניות על שימון פרץ ו”המערך”.

כן, כן – נאנח הדוד מהעלייה השלישית – ”הבאנו אותם מוקדם מדי”.

51. עיירות הפיתוח.

אז איפה הם יגורו? איתנו? בקיבוצים? בדיזנגוף? חס וחלילה. מישהו צריך לשבת על הגבול, ליישב את הנגב, לאכלס את הכפרים הנטושים והשכונות הערביות העזובות. מישהו צריך לקטוף עגבניות בקיבוצים ולייער את הגליל. אז כך הוקמו עיירות הפיתוח. האבות המייסדים, ראשי המשק – כולם סוציאליסטים, אירופאים, טובים – שלחו את העולים החדשים לשבת בעיירות מוזנחות קרוב למקום העבודה בקיבוץ, קרוב לגבולות הפרוצים, רחוק מאד ממרכז הוועד הפועל ברחוב ארלוזורוב בתל-אביב. הסיבה העיקרית – הם לא מבינים אידיש. הם נשלחו להיות גדר ההפרדה בינינו לבין הערבים, כי במהותם הם חצי יהודים – חצי ערבים, הרי. הם דוברים ערבית, אוהבים אום-כולתום ופריד אל-אטרש, משחקים שש-בש וקלפים (לא ברידג') ואוכלים חריף-אש. לכבודם הוקמה בהסתדרות מחלקה שנקראה "המחלקה לסיפוק צרכי דת", שחילקה לפרימיטיביים תשמישי קדושה וחפצי פולחן לעדות השונות. אף אחד מהילדים בעיירות הפיתוח לא אמור היה ללמוד בתיכון עיוני ולסיים בגרות או להתקבל לאוניברסיטה. הסללה קראו לזה. פטנט מפא"ניקי בזוי שכזה, "להוצאת הנוער מהרחוב והכשרתו להשתלבות בחברה". את כולם שלחו "ללמוד מקצוע" בבתי ספר מקצועיים. נגרות, מסגרות, ספרות – סוף סוף נהיה כאן פרולטריון כמו שחלם דב בר בורוכוב. אדוניו היו הסוציאליסטים מהשמאל. כאן, בשנות קום המדינה, התחיל להיווצר הפרדוקס המשונה, העיוות המוזר והייחודי של שמאל בלי צדק, בלי שוויון ובלי אחווה. כאן הפכו האידיאליסטים הסוציאליסטים מאירופה למגנים נחושים של השליטה באמצעי

הייצור ומוקדי הכוח וההון. וכך זה נמשך עד היום.

52. מתי סוף סוף ייגמר הפיתוח של עירות הפיתוח?

בעיני הליבה של החברה הישראלית, תהליך הפיתוח של הפריפריה דמה לאמונה בביאת המשיח. "ואף על פי שיתמהמה – עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא" – כלומר גם מחר וגם בשבוע הבא נמשיך לחכות והמשיח כנראה לא יבוא וכמוהו גם סיום תהליך הפיתוח. וכמו שאי אפשר לזרז את זה – גם לזה נניח לקרות בדרך הטבע. מדי פעם ממנים שר לפיתוח הנגב והגליל, והתקציב שלו מספיק לחצי קילו פיסטוקים לשבת. אף אחד לא רוצה שהפיתוח יסתיים. פיתוח עיירות הפיתוח לא הפך מעולם לפרויקט לאומי. כנראה שאף אחד לא רוצה שהפריפריה תתקרב למרכז.

53. לקח רבין.

כמו בן-גוריון, גם רבין היה שמאלן אמיתי. פורץ דרך, בועט במוסכמות. עד שנבחר, היה ברור שאין עם מי לדבר כי אש"ף זו כנופיית טרוריסטים. ואז רבין גילה והסכים שפרס ימשיך לטוס לאוסלו.

כמו שמאל אמיתי הוא בעט במובן מאליו וסלל עשרות קילומטרים של כבישים והקים מחלפים וגשרים, כדי שהדרום והצפון יהיו קרובים יותר לתל-אביב. הוא הוכיח מה שמאל צריך להיות. בהינף קולמוס הוא העביר מיליארדים מסעיף תקציבי שנקרא לו "שטחים" לסעיף תקציבי שנקרא לו "תיקון העוול". מאותו

רגע הכל השתנה. אמנם לא מספיק, אמנם לא בקצב מושלם, אבל בדיוק לפי מה שצריך להיות שמאל-נאור, שוויוני, צודק, חכם. פתאום הסתבר שבטיפול תקציבי נכון – נסגרים פערים של עשרות שנים. פתאום התברר שהדפוקים האלה שמסוגלים להיות רק מסגרים בלי תעודת בגרות – מסיימים בגרות בקלות ומתקבלים לאוניברסיטה בלי קושי. ואז רבין נרצח וביבי עלה לשלטון.

ומה הלקח לשמאל? שאפשר לשנות, שצריך לשנות, שאסור לעמוד במקום, ששמאל צריך להיות בתנועה מתמדת. שזו לא שיטת הבחירות שאשמה ולא הפקידים. וש במקום ליכב צריך להנהיג. שניתן להרעיד את האדמה ולייצר תזוזות טקטוניות תוך חודשים אחדים. ססדרי העדיפויות של ישראל חייבים להיות שונים, שאפשר להזיז כסף ממקום שאין לו הווה כמו ההתנחלויות ולהפנות אותו לאן שצריך באמת, לעתיד, לילדים.

54. חינוך, חינוך, חינוך.

לא רק רבין השקיע בחינוך, והרבה. בן-גוריון היה זה שהתחיל בזה. ולא רק בזה.

שנת 1949 הייתה שנה מטורפת. רק משוגע כמו בן-גוריון יכול היה לא לאבד את השליטה על ההגה במדרון החלקלק. רק נגמרה מלחמת השחרור, והמדינה שזה עתה הוקמה, כבר מתמודדת עם ברירת המלט. ובן-גוריון בחר להיות. המשק היה על סף התמוטטות. מאות אלפי עולים, עניים מרודים ברובם, עלו או הועלו לארץ והכפילו את מספר היהודים בארץ במכה אחת.

לכמעט מיליון וחצי. מלחמת השחרור הארוכה חיסלה כמעט את כל התקציב. לא היה גרוש לקניית נשק, האינפלציה הייתה בשמים ולא היה אוכל והיו רעבים, והרבה.

ובלי גרוש על התחת, בן-גוריון יוצא מדעתו, ומקבל שתי החלטות. הפוכות. משהו כמו להדק חגורה עד לכפתור האחרון ולצאת למסעדת גורמה של שלושה כוכבי מישלן. זאת אומרת להנהיג מדיניות של קיצוב וצנע ולחוקק "חוק לימודי חובה", בחינם.

תקלטו מה היה "סל המזון היומי" שהיה רשאי אזרח לקנות "בפנקס הנקודות" (לא כולל מה שקנה ברמאות בשוק שחור): לחם אחיד, 60 גרם תירס, 58 גרם סוכר, 60 גרם קמח, 17 גרם אורז, 20 גרם קטניות, 20 גרם מרגרינה, 8 גרם אטריות, 200 גרם גבינה רזה, 600 גרם בצל ו-5 גרם ביסקוויט. הקצבת הבשר הייתה 75 גרם לנפש לחודש! (חצי מנת המבורגר ילדים).

ואת מה שחסך מהפה של המבוגרים, נתן בן-גוריון מיד לילדים. הוא חוקק את "חוק לימודי חובה" (אתם מכירים אותו כחוק "חינוך חינם"). המדינה התחייבה לספק לכל ילד בישראל חינוך מכיתה א' עד ח'. בחינם. חינם!

מה עשו ראשי הממשלה שבאו אחריו, כשכלכלת ישראל משגשגת מאז?

כלום. כמעט.

אה, בשנת 1968 הורחב "חוק לימודי חובה" לכיתות ט, י. וזהו.

מאז, התדרדר החינוך, אלפים לא מקבלים בגרות, הזכויות באולימפיאדת המתמטיקה הפכו חלום ישן והאוניברסיטאות

קורסות. חוק לימודי חובה אמנם הורחב על הנייר (ובהבטחות בחירות של מנהיגים חלולים) מגיל 3 עד י"ב – אבל לא יושם מעולם בחיים האמיתיים. למה? ניחשתם נכון. "אין תקציב". אז זהו, שיש תקציב. או יותר נכון, חבל שבן-גוריון לא בחיים. כי אם היה היום מנהיג מהחומר שלו, הוא היה מביט בפקידי האוצר ונובח: "להקצבות של אדוקים, יש? ולשומן במערכת ביטחון? ולהתנחלויות? אז שמונים אחוז מהעם יסיים אוניברסיטה!" ככה.

"אני רוצה פרויקט לאומי!"

תארו לכם, כל בוגר צבא עם תואר ראשון. זו כבר מהפכה שמזכירה את המהפכה של המשוגע מ-49'. פופוליסטי? דמגוגי? לא אחראי? שטוח? אינסטנט? תקראו לזה איך שאתם רוצים. ככה בדיוק הזקן הקים מדינה. בלי גרוש על התחת ועם המון חזון.

55. דת, דתיים, חרדים, ש"ס, עובדיה יוסף.

נהוג שהשמאל הישראלי בז לדת (אם היא יהודית), לדתיים (אם הם יהודים), למאמינים, לחרדים, לעובדיה יוסף, לזקן של עובדיה יוסף, למי שמנשק את הזקן של עובדיה יוסף – ובכלל לכל מי שביום כיפור מתעקש לצום ולהתענות ולא לחגוג במסיבות גג סודיות בתל-אביב או לערוך משתה של נקניקיות חזיר בתבשיל בירה בחוף עין גב.

לא הייתה לשמאל הישראלי טעות קריטית מהטעות הזו. מה גם שאת הבוז הזה הוא מייחד לדת היהודית, כמוכן. לדתות אחרות,

לכמרים, לאימאמים, לנזירים בודהיסטים, לקוראים בקפה, יש לשמאל הישראלי כבוד, והרבה כבוד. הבוז הזה למסורת היהודית, למנהגים, למזרחיות, לכל מה שהוא לא חילוני, תל-אביבי, לבן – הוא אחת הסיבות העיקריות שמהשמאל הישראלי נשארו אדים של מי שהייתה פעם המפלגה שהקימה את המדינה ושלושה חבר'ה בכנסת. השמאל הישראלי הוא השמאל היחיד בעולם שהעם לא תומך בו, שהעם שונא אותו יותר ממה שהוא שונא את המשטרה, התקשורת ומס ההכנסה. ולכן אין מצב שמזרחי מסורתי יצביע לשמאל – כי השמאל בז לאבא של המזרחי המסורתי. כשהמזרחי נכנס לקלפי, אבא שלו מדבר אליו והוא שומע את העלבון.

56. האלוהים של ברקוביץ' והאלוהים של מזרחי.

יש הבדל גדול בין אשכנזים למזרחיים בכל הנוגע לאלוהים, לדת ולמסורת. אלוהים של האשכנזים בגד בהם והרשה שימיתו אותם באושוויץ. וזה אחרי מסורת ארוכה של בגידות אלוהיות בפוגרומים, עינויים ואכזריות של הגויים. כשבאה הציונות ועשתה מהפיכה חילונית היא ביטלה את האמונה באלוהים והמציאה דת חדשה, דת העבודה ומשיח חדש – הרצל.

למזרחיים לעומת זאת יש כלפי אלוהים רק כבוד. הוא לא בגד בהם ולא הפר שום חוזה נאמנות. גם המסורת שלהם רכה, נינוחה, וטעימה יותר מהדת האשכנזית הקשוחה. אלוהים של המזרחיים הוא אבא גדול ורחום. המזרחי לא מבין למה החילוני האשכנזי שונא את אלוהים ובז לו. הוא לא מבין והוא נעלב, כי הוא בטוח

שהאשכנזי מתכוון לבזוז לו, למזרחי. הוא לא מבין שזו שנאה ישנה, עתיקה, חשבונות מן העבר שלא נוגעים אליו. הציוני האשכנזי, הפועל הציוני השמאלי, זרק את המסורת ואת אלוהים כדי שיוכל להקים את המדינה הזאת. זה היה מעשה של כפירה, מרידה ואמונה גדולה. המזרחי בא אחר-כך כעולה חדש. נוסף לזרות המהגרים הרגילה, הוא נתקל גם בתיעוב האשכנזי לאלוהים שלו. המזרחי נסחף לציונות בגלל המשיח. הוא ראה בכך-גוריון סוג של משיח ובישראל את ראשית צמיחת הגאולה. מבחינתו, הגיעה עת אחרית הימים והתגשמו נבואות ישעיהו. הוא מגיע לארץ ולא מבין למה השנאה הזו לכל מה שמזכיר מסורת, או יהדות.

57. בגין-בגין, בעזרת השם.

בגין לא נזקק להרבה מדי כדי לרכוש את לב המזרחיים. פה ושם "בעזרת השם", פה ושם כיפה, פסוק מהתנ"ך, ובעיקר – הרבה כבוד למסורת. כבוד וקבלה של השונה, האחר ממנו. בגין הביט ביהודי המזרחי וראה אח. לא נתין. חבר – לא טעון טיפוח. וזה התחיל עוד במחלתו, באצ"ל. השמאל היה בפלמ"ח, בהגנה, בסוכנות. המזרחיים הלכו לאצ"ל וללח"י. בגין, אולי המנהיג הכי פולני שקם כאן, הכי אשכנזי, הכי לא עמך, הכי גלותי – מצא דרך אל לב העם. כי הוא לא פסל את העם ולא בז לעם. ומעולם לא התנשא עליו ולא נתן לו תחושה שהוא שווה יותר. בעצרת השמאל בתחילת שנות השמונים קראו למזרחיים צ'חצ'חים. מי קרא להם צ'חצ'חים? דודו טופז, אחד הברדנים

הנלעגים והאלימים ביותר שקמו פה. בגין עלה למחרת על הבמה ותבע את עלבונם. בגין ניצח בבחירות למרות שחוץ מלעשות שלום, נכשל בכהונתו כמעט בכל מה שנגע בו. כי בגין נתן כבוד לכולם. והפציץ את הכור.

58. נשיקה לדוד.

החילוני-האשכנזי מביט במזרחי מנשק את ידו או את זקנו של הרב עובדיה יוסף – ונגעל. החילוני האשכנזי מוכן לקבל בהבנה נשיקות לחיים צרפתיות משולשות, נשיקות ידיים פולניות, התגפפויות של גברים ונשים שהרגע הכירו, טפיחות, צ'פחות, קידות יפאניות – ורק נשיקה של שר ביטחון ממוצא כורדי לזקנו של גדול הדור עובדיה יוסף ממוצא עיראקי מוציאה אותו מדעתו. פוליטיקאי עלוב אחד מהשמאל אפילו השתמש בתצלום הזה לתעמולת הבחירות שלו לראשות הממשלה (עשר דקות לפני שרץ לנשק לעובדיה יוסף בתחת). ועכשיו כמה מילים על מרן עובדיה יוסף.

59. הסטנדאפיסט עובדיה.

מוצא חן בעינינו או לא – האיש הוא גדול הפוסקים היהודיים בדורנו. נקודה. שמעתם על הרמב"ם? על השולחן ערוך? על רבי עקיבא? על המשנה והתלמוד? – אז עובדיה יוסף הוא בגודל הזה.

אתם לא סגורים על זה? תפתחו ויקיפדיה, זה מספיק לכם, שם יספרו לכם. איך אתם לא יודעים על זה? כי הבוז מעוור לנו את העיניים. כי זה לא מעניין אותנו.

מה זה בכלל "גדול הפוסקים"? ואיך זה נוגע לי, חילוני שמאלני? – גדול הפוסקים זה אחד שכשהוא אומר לדוגמא שאסור להצביע לפרס או לברק או לביבי – אז אף אחד מרבנות אלפי מעריציו לא ימרה את פיו. גדול הפוסקים זה אחד שכשהוא יקבע שמותר לאישה ללכת עם מכנסים, או עם פאה, או להחזיר שטחים – זה מה שהעם יעשה. כי עובדיה יוסף בנה לעצמו שם עולם במשך יותר משבעים שנים רצופות בפסיקותיו ההומאניות, המתחשבות, המתונות.

מה אנחנו יודעים עליו? מה שאנחנו רוצים לדעת עליו. כלומר כלום. אנחנו אורבים מידי שבוע לנפילות שלו בדרשת מוצאי השבת, אנחנו אטומים לחוש ההומור הבעייתי שלו ולסלנג המטורף והאבסורדי שלו, לעקיצות שלו ולהתבטאויות הטיפשיות שלו (אפשר לחשוב שפרופ' ליבוביץ' לא ניבל את הפה) – אנחנו עומדים מולו ולא מבינים את התופעה. אז אנחנו בזים. טיפשים שכמונו, בורים שכמונו. כבר שנות דור שהשמאל הישראלי מפסיד את גדול הדור היהודי עובדיה יוסף. מפסיד את המתנינות שלו, את אהבת ישראל שלו ואת פסק ההלכה שלו שמאפשר להחזיר שטחים ולעשות שלום.

ורק כשצריך את תמיכתו הפוליטית, זוחלים אליו ומתרפסים לפניו. אבל עובדיה יוסף לא פראיר. הוא מבין למה הם באים. הוא מבין שהם בזים לו בליבם ומנסים להשתמש בהשפעה שלו. ולכן הוא משתמש בהם לצרכיו, מזיז אותם כמו פיונים על לוח השחמט שלו.

60. נס שמאלי חד-פעמי.

רק פעם אחת בתולדות השמאל הישראלי קם מנהיג אחד חכם שהצליח לאחד כוחות ולחבר בין עובדיה יוסף לקיבוצניקים של מרצ והשומר הצעיר ברשימה אחת. זה היה חיים רמון בבחירות להסתדרות ב-94'. לרגע אחד של חסד יכולנו להיווכח מהי חכמה פוליטית ומה אפשר היה להשיג לולא הבוז הטיפשי של השמאל החילוני למזרחיים המסורתיים. רשימת "חיים חדשים" ניצחה את העסקנים העבשים של מפא"י ששלטו בהסתדרות יותר מ-70 שנה. הרשימה המאוחדת הזו של בעלי אינטרס משותף, מעמדי, פועלי, הייתה רשימת שמאל אמיתית, כמו בעולם הגדול.

61. הפועל נגד בית"ר.

תבקשו שיספרו לכם איך זה היה פעם. פעם, הפועל תמיד ניצחה את בית"ר. גם לקחה אליפויות בשרשרת. את "הפועל" של השמאל הקימה ההסתדרות של בן-גוריון. "בית"ר" היא תנועת הנוער שייסד ז'בוטינסקי. בית"ר – ראשי תיבות של ברית יוסף טרומפלדור. ז'בוטינסקי, כמו ימני אמיתי, היה פולמוסן. גדול הנואמים היהודים. הוא התנגד לכל מה שסימל השמאל. יישוב עקשני ומתמשך של ארץ-ישראל, דונם ועוד דונם. עוד פועל, עוד חקלאי. הוא רצה הכל. עם כולם. ועכשיו. ואם לא הכל – אז כלום. הוא התנגד להגנה על תל-חי, שם נפל טרומפלדור, כי היא הייתה נקודה קטנה, חלשה ורחוקה. והוא ז'בוטינסקי, לא היה מוכן

לוותר על השלם. "יקוב הדין את ההר", וכשעמדנו מעטים מול המונים בתל-חי, הוא האמין בלסגת. טרומפלדור (הסוציאליסט) וחבריו, למזלנו, האמינו שצריך להסתפק במה שיש ועם זה לעמוד, גם כשנופלים.

ז' בוטינסקי העדיף לריב עם כל העולם ולמות צודק. בניו-יורק. הוא דחה את דוח ועדת פיל שהציעה סוג של שתי מדינות לשני עמים ומת ב-1940 משבץ. אם היה חי ב-47' – ודאי היה מתנגד לתוכנית החלוקה. אם היה חי בה' באייר תש"ח – בטח היה מנסה למנוע מבן-גוריון להכריז על מדינה כל-כך קטנה כ"היא מדינת ישראל". הוא הותיר אחריו ספרים, תרגומים, נאומים ומאמרים ואת הליכודניקים. הוא צדק בחזותו את השואה וטעה בשרטוט התקומה.

בן-גוריון היה אקטיביסט. והותיר אחריו מדינה. הוא הסכים בצער לדוח ועדת פיל, הסכים בצער לתוכנית החלוקה, והכריז על המדינה בפטיש עץ, למרות שאמריקה איימה עליו באקדח שלוף. בן-גוריון היה שמאלני אמיתי. פורץ דרך, משנה עולם. ז' בוטינסקי היה ימני מושלם. אם זה היה תלוי בו, הברייטים עוד היו כאן, כי ימני אמיתי כמו ז' בוטינסקי לא פראייר לצאת פראייר ובחיים לא היה מסכים לקבל ולהכריז על מדינה כל-כך קטנה. הוא הזה על מדינה מן הים עד הפרת והחידקל. בקיצור, חי בסרט.

אם שניהם היו חיים עדיין – בן-גוריון היה משלים את חלוקת הארץ ומכריז על ניצחונה הסופי וההיסטורי של ממלכת ישראל השלישית. וז' בוטינסקי היה ממשיך לנאום וכותב עוד ספר. טוב, זה ברור למה ז' בוטינסקי טעה ובן-גוריון צדק, והפועל ניצחה תמיד את בית"ר.

חבל שהיום זה רק בכדורגל.

62. למה? כי השמאל אהבל.

למה השמאל אהבל?

כי בשמאל יש שמאלנים.

בשנות השישים שאלו את האלוף שמואל גורודיש למה השריון דפוק?

הוא ענה – כי בטנקים יושבים שריונרים. תכניסו לשם צנחנים – תראו מה יהיה.

כשלתוך שורות השמאל יכנסו פטריוטים ישראלים, עולים מרוסיה, צעירים דתיים, סטודנטים, פועלים, אנשים שגרים בבת-ים, שדרות, שלומי, אום אל-פחם וטבריה, רהט ושכונת התקווה – ולא רק משלושה רחובות הולנדיים במרכז תל-אביב – השמאל ישנה את פניו ל"שמאל הלאומי".

השמאל חלש עכשיו ושבע, מדולדל ומנומנם ולא פטריוט. זר לאינטרסים של מי שצריך אותו. חוץ מאליטות וחזירים אף אחד לא תומך בו. בטח לא המעמד הבינוני. זה לא שמאל – זה "סמול".

השמאל הלאומי חייב להצמיח עמוד שדרה אמיתי וחזק. לאומי, שפוי. מעשי. לא מתנשא ולא מתייהר, שמאל לאומי והומאני ואוהב אדם באשר הוא.

ולאומי, אמרנו?

63. הערבים "שלנו".

לא באנו לארץ ריקה. יש כאן ערבים פלשתינאים ויש ערבים "שלנו". "ישראלים". הערבים הפלשתינאים הם אלה שגרו מחוץ לישראל מאז 48'. הערבים "שלנו" הם אזרחי ישראל כמונו. ההמנון שלהם כולל שורות כמו "כל עוד בלבב פנימה, נפש יהודי הומייה". הדגל שלהם כחול לבן ובמרכזו מגן דוד – הסמל הציוני המובהק. בתכנית הלימודים שלהם יש חיים נחמן ביאליק והיסטוריה של עם ישראל. הם גרים איתנו, חיים לצידנו, עובדים איתנו. כשיש פיגוע הם מרגישים לא נעים בחברתנו וכשחיל האוויר טוחן את עזה הם יוצאים מהדעת.

הערבים שחיים איתנו הם לא הערבים "שלנו" – חלקם בנים למשפחות שהיו כאן עוד לפני הציונות. חלקם הגדול בנים למשפחות שהיגרו לארץ אחרי הכיבוש הבריטי ב-1917. הם הגיעו ממצרים, סודן, חורן שבסוריה, לבנון – מכל האזור. הערבים החיים איתנו הם אלה שלא ברחו מכאן ב-48' ולא גורשו. הם גרים בכפרים, עיירות וערים מעורבות. עם ישראל מכיר אותם בדרך-כלל דרך פריזמה של חומוס ובדיחות גזעניות. פוחד מהם וחושד בהם. על הדלק של הפחד הזה מפני הערבים "שלנו" נוסע הקטר של הימין. אנחנו חושבים שאין לנו שום סיבה להתקפל או להתנצל בפניהם על המדינה היהודית שהקמנו כאן. אבל יש לנו הרבה מה להתנצל על הטיפשות שאנחנו מפגינים במערכת היחסים איתם מאז הקמת המדינה.

64. זכרון יעקב ופרדיס לדוגמא.

במרחק של חצי סיגריה זו מזו, שוכנות זכרון יעקב ופרדיס (פורידיס, "גן העדן הקטן"). זכרון יעקב צעירה מפרדיס בשנתיים אבל משגשגת פי מאה מפרדיס. אל תשוו את השירותים שמקבלים התושבים אצל שתי השכנות. אל תשוו את מצב הכבישים, המדרכות, הביוב, חיי המסחר, התשתיות, התרבות, מקומות הבילוי – אל תשוו. חבל על הזמן שלכם. מבט אחד יספיק ושאיפה לריאות.

כשאתם עוצרים את הרכב בכניסה לכפר, כדי לקנות חומוס לפיקניק או דגים או בשר למנגל ביער הסמוך – שום דבר לא ימשוך אתכם פנימה, אל תוך הכפר. שום דבר לא ימשוך אתכם לטפס בסמטאות העולות אל ראש ההר. זה הרי לא כפר בטוסקנה, לא כפר באלפים או סביב אגם אטיטלן בגואטמלה. אתם יודעים היטב שבמעלה ההר יפגוש אתכם הביוב הזורם מלמעלה, הכבישים הלא סלולים, המדרכות שאינן – לא מעניין. לא מושך לב. כמו העתיד של הצעירים בכפר. וזה לא בשטחים, זה בלב המדינה. הביטו מסביב – זו בעצם כן טוסקנה. הכרמים, הגבעות, הירוק, העצים, הים הסמוך, הכרמל שמתחיל להתרומם מפרדיס צפונה ומזרחה. זה מקום מקסים ובכל זאת לא תעברו את קו החומוס-פול-מסבחה שבכניסה. תמשיכו לנסוע.

אתם והפרדיסים אזרחים שווי זכויות במדינת ישראל. כן, במגילת העצמאות אולי. בחיים האמיתיים אתם סוג א' והם סוג ג' (באמצע זה המזרחיים מעיירות הפיתוח).

אבל אתם שמאל והמצב הזה לא טוב בעיניכם. אז מה עושים לכל הרוחות? מה עושים כדי להתגבר על החשש מהם? מהזרות

והעיונות? איך מגיעים לזהות אינטרסים בינינו לערבים בישראל?
שהם לא יקנאו בנו, לא ינטרו לנו ואנחנו לא נחשוש מהם ונחשוד
בהם שיתקעו בגבנו סכין?

65. סינון מהיר.

קודם סינון קצר –

אם אתה מקווה שיום אחד מישהו יעלה אותם על משאיות לכיוון
הגבול או הנמל או "יעודד" אותם לברוח כמו בארבעים ושמונה
– אנחנו לא מדברים אליך, הגעת הנה בטעות. אתה ימני. לך
מכאן.

אם אתה חושב, מתחת לכיפה שעל ראשך, שארץ זו ניתנה לך
אישית מהקב"ה או הקבא או השד יודע מי ושהערבים בישראל
הם עמלק או היבوسی או הפלשתי – עשה טובה, סע.

אם אתה בטוח שכל אחד מהם מסתיר פגיון ומחכה שתפנה לו את
גב, אם אתה לא בוטח בהם אבל מקווה שפעם אולי המצב ישתנה
ונחיה כולנו תחת הגפן והתאנה בלדי – איתך אנחנו רוצים לדבר.
אתה הרי לא תמים. אתה בטח מבין שאין מצב שאזרח סוג ג'
לא ישנא אזרח סוג א' במדינה שעל-פי החוק כולם שווים. אתה
הרי מבין שקשה להיות ערבי במדינה של יהודים. אתה הרי מבין
ולא משנה כמה אתה לאומי (גם אנחנו, אגב, מאד) – שבאנו,
התיישבנו עליהם ואנחנו שולטים בהם ושזה מצב שאף אחד לא
אוהב – לא הילד שהשמן בגן מתיישב עליו ולא האישה שבעלה
מדכא אותה ולא העובד שהבוס חונק אותו. הרי ברור לך שעד
שהאזרח ג' לא יהפוך לאזרח א' – לא יהיה פה שקט. ובינינו,

בשקט, בלי שהם ישמעו – הם מתנהגים ממש יפה בהשוואה לשמן שיושב עליהם.

אתה הרי מאד חושש מהאלימות הלאומנית שלהם ומפחד לעבור לידם, וכשבטעות אתה שומע מישהו דובר ערבית לידך – אתה נלחץ ובטוח שתידקר עוד רגע. אבל תראה סטטיסטיקה – והסטטיסטיקה במקרה הזה מספרת את האמת – הם הרבה הרבה פחות אלימים ממה שניתן היה לצפות. אוקי – הנה אתה נזכר עכשיו ומה עם ההוא מהגליל ואלה שרצחו את דני כץ וההוא שדקר בשער שכס. אז זהו – אתה זוכר את המקרים האלה כי הם בודדים. יוצאי דופן. לאורך שישים שנות מדינה. אתה במקומם, לו אתה במקומם – תחשוב מה כבר היית עושה. ברק כבר גילה לנו.

66. הם לא ציונים וזה מעצבן.

הם לא אוהבים את דגל ישראל. הם לא שרים את ההמנון. הם אדישים ליום השואה. הם לא בוכים ביום הזיכרון ולהכעיס בוכים יום אחד אחרי – ביום הנכבה החל בדיוק ביום העצמאות. ואתך זה מעצבן. מאד. מאד כואב לך שאחמד לא שר "נפש יהודי הומייה". צורב לך שהמגן דוד הציוני לא מרגש אותו. כואב לך שכואב לו ביום הזיכרון על הדודים שלו שברחו מפה, או גורשו מפה ועל הכפר של סבא שלו שחרב והיום קוראים לו מגידו ("א – לג'ון") או רמת-אביב הישנה ("שייח-מוניס"). תודה, שהכי כואב לך שהוא לא כמונו, הוא והזהות המעצבנת שלו. אז זהו – שהוא בדיוק כמונו. אנחנו הסתובבנו אלפיים שנה

בגלות עם זיכרון החורבן ועם מולדת וירטואלית בלב. זו זכותו של הפליט. זכותו של הנכבש, זכות המיעוט, זכותו של כל אדם להתגעגע ולאהוב את מה שהוא רוצה ואין לו. אתה פשוט חושש שכמו שאנחנו הקמנו מדינה אחרי אלפיים שנות תקווה וגעגועים – זה יקרה גם לו ועל חשבוננו. עינך צרה בעצב שלו. אתה רוצה שישמח ביום העצמאות שלנו. אתה לא מוכן להעניק לו את זכות העצב והתוגה, את הזכות להתאבל על האובדן שלו. וזה כמוכן לא אנושי. עזוב לא אנושי – זה לא יהודי וזו הרי מדינה יהודית. מעצבן אותך מאד שהערבי הישראלי מרגיש פלשתינאי. מעצבן מאד שהוא לא לוקח חלק בסערת האופוריה של תחילת המבצעים של צה"ל. מעצבן אותך שיש לו קרובים בירדן, לבנון וסוריה ושהוא בוכה כשקרוביו בעזה מופצצים על-ידי חיל האוויר. זכותך להתעצבן. אבל אנחנו רוצים לעסוק בדרכים למזעור הטינה בינינו לבינם. בדרכים לצמצום הזרות השנאה והניכור. למה רק צמצום? כי זה לא יעלם לגמרי עד שלא יהיה פיוס היסטורי בין היהודים לערבים בעולם. אבל לצמצם ולתחום – אפשר.

אתה שואל – למה ליהודי אמריקאי אין בעיית נאמנות לאמריקה ולאמריקאים? ליהודי הבריטי? למה יהודי בניו-יורק יכול להצדיע בכף ידו על חזהו, כשמונף דגל הפסים והכוכבים? למה היהודי הבריטי מתוח דום לצלב שעל הדגל הבריטי ושר "אל נצור המלכה" ולא מתלונן שזה הקשר נוצרי? – ההבדל ברור. בריטניה לא נלחמת ביהודי העולם. יהודי העולם לא נלחמים נגד אמריקה. לעומתם רוב הפלשתינאים נלחמים בישראל. רוב הערבים בקונפליקט עם ישראל. הישראלים והמוסלמים מתכתשים זה עם זה מאז תחילת הציונות. והערבים הישראלים גם מוסלמים וגם פלשתינאים. קל זה לא יהיה.

הרבה שטויות נעשו במדינת ישראל ביחסיה עם המיעוט הערבי שלה. המון עוול, אינסוף קיפוח דיכוי ושליטת זכויות. ועל הטיפשות הזאת אנחנו צריכים להתחרט. אז צריך לתקן את "נפש יהודי הומייה"? לא. את העוולות צריך לתקן, ובחוכמה. לא את ההמנון.

67. ביוב תחילה.

כפר בלי ביוב הוא כפר מושפל. כשזה קורה במאה העשרים ואחת במדינה מודרנית כמו ישראל – זה משפיל שבעתיים. כשהחרא צף ברחובות הכפר שלך והריח הבלתי נסבל חודר למיטת הכלולות שלך – אתה שונא את מי שאחראי לזה. ולכן התחלת תיקון העוול ההיסטורי תהיה בפרויקט ביוב לאומי. כן, לא פחות. לפני המחשב לכל אזרח, לפני עוד שופטים ערבים בבית המשפט העליון, לפני שאנחנו דורשים מהם לשיר את התקווה ברגש ומכל הלב – ניתן להם את זכות הניאגרה ויעלה כמה שיעלה. ואז את הזכות לחשמל ומים זורמים. ואז את הזכות למדרכות וכבישים ובתי ספר ומתנ"סים ומגרשי ספורט וספריות. ואז כששכונה בכפר ערבי או עיירה תיראה כמו שכונה בראשון-לציון או חולון – כשמערכת החינוך תנפיק אותו מספר של מסיימי בגרות כמו ברעננה – נתחיל לדבר איתם על חובות.

הדמוקרטיה בישראל היא לא רק בחירות פעם בכמה שנים. הדמוקרטיה ושוויון הזכויות מתבטאים בראש וראשונה בשוויון השקעות של המדינה באזרחים שלה. שוויון זאת אומרת אותו דבר לכולם. כולם זאת אומרת גם הערבים. זה כואב לך לשמוע,

אנחנו יודעים. אבל זה מה שצריך להשתנות: גם בחברת חשמל וגם בבנק ישראל מותר וצריך שערבי יעבוד. כשפרויקט השוויון לכולם יהיה בעיצומו, כשבטלוויזיה ירוצו התשדירים המבשרים על תנופת הפיתוח, כשמשרדי הממשלה יפרסמו מכרזים לעבודות תשתית בישובים הערבים – יגיע הזמן לפתיחת פרויקט השוואת החובות לאזרחי ישראל.

68. אמנת הזכויות והחובות של אזרחי ישראל.

לא מוכרחים לחתום על האמנה הזאת אבל חובה על אזרחי המדינה לקיים אותה. היא כוללת עיקרון אחד פשוט – כל האזרחים בלי יוצא מן הכלל מקבלים את כל הזכויות וחייבים בכל החובות. הזכויות והחובות מרכיבים את החוק הישראלי. כל האזרחים חייבים למלא את החוק וזכאים לכל הזכויות שהוא מקנה. זהו. זו האמנה. זה הכל.

69. זה הכל? ומה עם נאמנות למדינה?

פרופ' ליבוביץ' היה כנראה היהודי הכי חכם במאה הקודמת. לפחות הכי חכם בישראל. כששאלו אותו על האמונה באלוהים, הוא הסכים לדבר רק על עבודת אלוהים. כלומר – אל תבלבלו לי את המוח עם פטפוטי רוחניות – קיימו מצוות "שולחן ערוך".

אם אתה מקיים מצוות – כנראה שאתה יהודי מאמין. ובהשאלה –
אם אתה ממלא חובותיך כלפי המדינה – כנראה שאתה נאמן לה.
אם המדינה ממלאת חובותיה כלפיך – כנראה שהיא ראויה לשם
מדינה וראויה שתהיה נאמן לה.

מדינה לא יכולה לדרוש ממך נאמנות – אם היא בוגדת בך. ולא
מדובר כאן בתחושה הסובייקטיבית שלך. מדובר רק בשאלה אם
המדינה ממלאת את מה שהתחייבה לו בחוזה ביניכם.

לדוגמא – אתה זכאי לשוויון במסגרת חוק יסוד: כבוד האדם
וחירותו. אם אתה זוג צעיר יהודי – אתה זכאי לרכוש דירה איפה
שמתחשק לך. זה רק עניין של משכנתא, והמדינה גם תעזור.

אם אתה ערבי – משכנתא היא הבעיה הקטנה שלך. פשוט אין
לך איפה לגור. בכפר או בעיר הולדתך לא תמצא שיכונים לזוגות
צעירים. אין. לא בונים. אז מה אם יש בארץ 20 אחוז ערבים?
כמה שטח הם כבר צריכים? אז כרגע יש להם רק 2.5 אחוז. אף
אחד לא תובע מהמדינה את זכותם למעון, דירה, בית. אף אחד
לא תובע את זכותם ל"גידול טבעי". הגישה של ממשלות ישראל
לדורותיהם היא – שיסדרו כבר איכשהו.

אוקי. אז הם מסתדרים איכשהו. הם בונים בלי רישיון, בניגוד
לחוק, בלי תכנון, בלי ביוב, בלי כבישים, בלי מדרכות, בלי
מוסדות בריאות ובלי מתקני חינוך ותרבות. ואז שולחת המדינה
את הבולדוזרים והם הורסים את הבית ויוצרים עוד משפחה
נאמנה ותומכת.

אז ככה זה לא יכול להימשך. זה אולי אקזוטי לאכול שם חומוס
או לתקן את הרכב אבל זה רע. זה מכוער וזה מסוכן. והכי גרוע
– זה לא דמוקרטי.

מי שרוצה אזרחים נאמנים יתכבד נא ויאשר להם היתרי בניה.

מי שרוצה לדבר איתם על שירות לאומי – שיחבר אותם לביוב. שיתקין להם תאורה. שיחסל את הסחר בסמים. שייתן להם תקווה למצוא עבודה, לסיים תיכון. מי שמתיימר להיות הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון, שיפסיק לבלבל את המוח ויתחיל לקיים את חובותיו כלפי אזרחיו.

70. צבא החובה לישראל (צה"ל 2).

כדי שיהיה כאן שירות אזרחי חובה, לצד השירות הצבאי בלי משתמטים, צה"ל צריך לפתוח דלתות וקודם לשנות את שמו. מצבא הגנה לישראל לצבא החובה לישראל. ראשי התיבות ישארו אותו דבר. יוקם בו אגף חדש לשירות לאומי אזרחי. בראשו יעמוד אזרח. או אזרחית. אם אחמד או תום ירצה, יתנדב לשירות צבאי. אם יבחר שלא, יהיה חייב להתנדב לשירות אזרחי. גם האמן העדין מתל-אביב. הנה, המשך.

71. ולמג"ד יקראו אחמד? או שימעל'ה?

כן. אם הוא ירצה. אם הוא לא ירצה להיות מפקד טנק הוא יוכל להיות מורה-חיילת, או צלם צבאי. ואם הוא יבחר לא ללבוש מדי זית – הוא יהיה חבר בארגון אזרחי, עם משמעת (לא כמו בצבא, תרגעו. כמו במשטרה או במכבי האש או בתיאטרון או בלהקת מחול), ולמפקדים שלו יקראו אחמד או מוחמד או לילה או שימעל'ה ורבקהל'ה. הארגון הגדול הזה יהיה בנוי כמו צבא

ויטפל בחולים, בזקנים סיעודיים, נכים, מוגבלים. יהיו בו פלוגות שיעבדו עם נוער בסיכון ועם נוער שזקוק לחינוך מיוחד. תהינה מחלקות שידאגו לשיפור פני העיר. מחלקות למלחמה בתאונות דרכים, למניעת אלימות בבתי ספר, למלחמה בסמים. יהיו בו פלוגות של מוגבלים בתנועה, נכים, בעלי בעיות שמיעה או עיוורים והם ישמשו כטלפנים, כתומכים טכניים, יסייעו לער"ץ או לנשים במצוקה. בקיצור – נגמרו התירוצים. זה יהיה צבא עם אזרחי ויהיו בו חטיבות של ערבים ופלוגות של פציפיסטים יהודים. תהיה בו אוגדה אזרחית חרדית ולמנכ"ל שלו יקראו מוחמד או סרגיי או מנחם מנדל או עזיזה.

בוגרי הארגון הזה יזכו למענקים כמו משוחררי צבא – בלימודים גבוהים, דיור, ומציאת עבודה.

מי שלא ימצא את מקומו או בצבא או בארגון האזרחי הזה, מי שישתמט משירות של שלוש שנים למען העם והארץ – יאבד את זכויותיו וגם ישלח לכלא. עם קלון חובה בחוק. ככה מקימים חברת מופת.

72. מה זה "לאבד זכויות במדינה"?

פשוט – מאבד את הזכות לחינוך חינם, לבריאות ציבורית, למשכנתא, לביטוח לאומי, לביטחון אישי, לקצבת אבטלה, להצביע בבחירות, לדרכון – בקיצור אזרח סוג ב'. כמו לקוח מוגבל בבנק. מי שיסרב לקיים את חובתו למדינה – ירוויח את הקלון שלו ביושר. הוא לא יקבל משרה בשירות המדינה, שכרו לא יוכר כהוצאה למעביד שלו – הוא לא יבוא בקהל במשמעות

התנ"כית של הביטוי.

נשמע קיצוני? מאד. ממתן בדמוקרטיה קושרים מתן זכויות בחובות? מה, משתמט שיגיע פצוע לבית חולים לא יקבל טיפול? זהו, שישראל היא לא דמוקרטיה ככל העמים. היא מדינה יהודית ודמוקרטית. זאת אומרת, דמוקרטיה מיוחדת, סוג של דמוקרטיה, שצריכה לגונן על עצמה לעולם ובמיוחד כזו שצריכים להשקות מידי יום, כדי שתישאר בחיים.

וכן, יש פה גם גיוס חובה. יחודי בעולם (כן, כן, גם בשוויץ יש גיוס חובה. שמענו על זה. אבל שם זה לא באמת צבא. זה בקושי אולר). כאן בגיל 18 מתנתקים צעירים מחלומותיהם ונעלמים לכמה שנים, הקסמות בחייהם, כדי לשרת אותנו. חלק גם לא שבים. וכשחלק משמעותי משתמט וזה הופך ללגיטימי, בסוף יישאר פה צבא שאליו מתגייסים רק עולים מחבר העמים לשעבר, יהודים אתיופים וישראלים בני עובדים זרים. לשמור על כולנו. ואז, יתגשם חלומו של אחמדיניג'אד ולא נהיה כאן יותר. כי כשאיש הישר בעיניו יעשה, איש את רעהו חיים בלעו.

ישראל צריכה לשוב ולהיות חברה מגוייסת. חלק לצבא וחלק לקהילה. כן, מגוייסים לקהילה. כי רק אם נהיה ערבים זה לזה, נשרוד כיהודים בים של ערבים במזרח התיכון, בלי לטבוע. המצב שבו חלק קטן מהאוכלוסייה נושא בעול וכל היתר משתמטים – חייב להיפסק בבת אחת. וכדי שזה יפסק מיד, צריכים לנקוט צעדים קיצוניים. מצב חירום מחייב טיפול חירום. אז משתמט יקבל טיפול בחדר מיון? כן. בכסף מלא. כמו ישראלי שנפצע בסנטרל פארק ומובל לבית החולים במנהטן. על חשבון חברת הביטוח הישראלית.

73. אז איזה סיכוי יש לזה לקרות?

אנחנו בטוחים שאזרחים שווי זכויות יסכימו להיות שווי חובות, כעיקרון, כדרך חיים, כביטוי ליושר אישי. אם לא כולם, לפחות רובם.

אנחנו בטוחים שכבוד לאזרח, נאמנות לאזרח, דאגה לאזרח – תיענה על-ידי האזרח באותה מידה של נאמנות מצידו. לפחות על-ידי רובם.

כמאמר הקלישאה – יחס גורר יחס. זה פשוט כמו שזה נשמע. ויהיו חריגים, אין ספק. לא נולדנו אתמול. אבל כשהנורמה בחברה תהיה – פראייר מי שלא משרת – על החריגים יצביעו באצבע.

74. מצאתם פראייר, מצאתם.

כדי שמשוהו יתחיל לזוז פה, צריך לחזור לבראשית. פעם הכי חשוב היה לנו להיות מוסריים. תמיד התגאינו שבניו-יורק יש מסעדות יותר טובות ובפריס גבינות שבא לבכות, אבל רק "בארץ", כשמישהו טובע בירקון, מאה קופצים למים, בלי לחשוב פעמיים. אז זהו. שגם בזה התקלקלנו.

בכלל, זו היהדות שהמציאה את המוסר. את הזכויות לגר ולעבד. את יום המנוחה. את המעשר. את משפט הצדק. את הכל שכחנו. זיכרון עמום. עכשיו לא מעניין אותנו להיות יהודים. מעניין אותנו רק לא לצאת פראייר. זה אחד אלוהינו של הישראלים. מרוב שאנחנו לא רוצים לוותר ולנצח מעמדת כח, אנחנו יוצאים הכי פראיירים בעולם.

75. נחוץ סדר יום.

כאמור, יותר מדי שנים הפגנו בשביל פלשתינאים. בסינמטק. בכיכרות. במחסומים. בגדר ההפרדה. די. חלאס. צריך לבצע סיבוב פרסה. כבר אמרנו שהפלשתינאים הם ילדים גדולים. שיסתדרו לבד. אם לא מתאים להם לחיות בצילו החשוך של החמאס, שיצאו לרחובות נגדו. אם הם רוצים שלום, שיצאו לרחובות בעדו. זה מסוכן? מאד. אבל יותר מסוכן וגם יותר מפחיד להפגין בטהרן.

את שלנו עשינו. מעתה כיכר רבין תארח הפגנות בעד ישראל, למען עתיד ילדנו. בעד השמאל הלאומי. עם מאות דגלי כחול לבן וכרזות ש"הדרך הנכונה לישראל היא שמאלה וישר". ואם זה יעזור גם לעתיד הפלשתינאים, תפאדל. ואם הם יחליטו להישאר כמו שהם היום, גם תפאדל. אבל מאחורי הגדר. כשישראל מחולקת, ושלמה.

76. דרוש מנהיג.

מחנה השמאל מוכה ומושפל. הוא מצפה שממשלת הימין תקרוס ברעש גדול והעם יבין שצריך לבחור במנהיגות מהשמאל. אז נניח שהיום הזה הגיע. נניח שהימין קרס. נניח שארצות הברית הציעה לעם הזה הצעה שאי אשר לסרב לה והימין מתמוטט תחת הלחץ. נניח שהבחירות מתקרבות וצריך להעמיד מישהו בראש הרשימה. אנחנו צריכים להחליט מי יוביל את המחנה. המחנה של השמאל הלאומי. אנחנו מביטים שמאלה ושמאלה ולא מזהים אף אחד. אולי כי אנחנו כל הזמן מחפשים את האיש הלא נכון.

מדינאי דגול אנחנו מחפשים, ראש ממשלה מנוסה שכבר נכשל, מהפכן סוציאליסטי, עסקן מפלגתי אנליטי ורמטכ"ל לשעבר – הכל בחבילה אחת. ורצוי שיהיה בן-אדם מושלם.

אז זהו. שאין כזה וזה גם לא נכון. אנחנו פשוט צריכים איש חכם. קודם כל חכם. יכול להיות שעכשיו הוא מנהל חברת היי-טק. יכול להיות שכרגע הוא ראש עיר, או מנהל בית ספר תיכון. יכול להיות שהוא החבר הכי טוב שלך, שמעולם לא חשב ללכת לפוליטיקה. יכול להיות שהיא עומדת לידך עכשיו או שהוא משחק איתך כדורגל כל יום שישי.

לכן ננסה ללכת הפוך. ננסה לתאר את התכונות והכישורים הנדרשים ממנהיג השמאל הלאומי. ננסה ליצור תבנית, נעל זכוכית של סינדרלה וננסה להתאים אותה למועמד המתאים.

על המנהיג שלנו להיות אחרי שירות צבאי מלא. על המנהיג המיועד להיות בעל כישורי ניהול. המנהיג המיועד צריך להיות איש משכיל, איש העולם הגדול והאיש הקטן. עליו להיות מסוגל לפתוח סידור, לעלות לתורה בלי להתבלבל, לצטט את שלמה איבן-גבירול, נתן אלתרמן, ז'בוטינסקי וקרל מרכס. המנהיג המיועד צריך להיות מנוי טוויטר ופייסבוק, סמסן בלתי נלאה ותושב קבע בתרבות האינטרנט. הוא לא צריך להיות גיטריסט מוביל או אמן פלסטי אבל הוא חייב להיות קשוב לדופק של התקופה. המנהיג המיועד צריך להיות בן-אדם – הזקנה השוכבת במסדרון לא צריכה לככב בסיסמאות הבחירות שלו – היא צריכה לרבוץ לו על המצפון דרך קבע. המנהיג יכול להיות איש אמיד ומוצלח אבל אסור שיהיה חזיר.

למנהיג המיועד של השמאל הלאומי צריך להיות בן ביחידה מובחרת ואם אין לו – הוא צריך להרגיש שיש לו או שבעתיד יהיה

לו, כשהוא מתלבט בהחלטות של מלחמה ושלוש או אם שווה להחזיר את גלעד שליט. המנהיג המיועד של השמאל הלאומי צריך להיות אמפטי לצער של הזולת, הוא צריך למנוע עוולות כמו זו של גדר ההפרדה בבלעין. הוא צריך לאפשר לעקורי איקרית וברעם לחזור לביתם. מעגל החברים שלו צריך לכלול בני-אדם – לא בעלי הון. הוא צריך לדבר איתנו – לא רק עם יועציו. המנהיג שלנו צריך לדמוע כשדגל ישראל עולה לראש התורן וכשהתקווה מתנגנת על-ידי תזמורת צה"ל. כשהוא נכנס בשערי ירושלים הלב שלו צריך לפעום. הוא צריך להיות אמיץ. מסוגל לקבל החלטות ובעל יכולת נדירה לזהות הזדמנויות לאומיות ולנצלן. הוא חייב להיות חבר. הוא צריך להוביל – לא להיגרר. הוא חייב לפטר את יועץ הסקרים שלו שעזר לו להיבחר – מיד כשהוא נבחר, כי עכשיו צריך להנהיג ולחדש את חוג התנ"ך של בן-גוריון והמפגש החודשי עם אנשי הרוח. לשיחות הקבועות שלו בטלוויזיה צריכה להיות צפיית שיא כי הוא יגיד בהן דברים חשובים לכל אחד מאיתנו. יכול להיות שהמנהיג המיועד של השמאל הלאומי צריך להיות יצחק רבין. כמה חבל שהוא נרצח. כמה חבל שהוא לא יכול להנהיג אותנו. אין ברירה – הגיע הזמן למצוא מישהו אחר. צעיר.

77. אז מה עושים ?

מה לא עושים ? לא יושבים בחיבוק ידיים. זה בטוח. שום דבר לא יבוא מהשמים והימין ימשיך בשליחותו ההיסטורית לזרוק אותנו לים. בטוח שזה יקרה אם נמשיך לשבת בטטה על הכורסא, או נשתה אספרסו בבית קפה, ליד הג'יפ ארבע על ארבע שלנו

שהעמדנו על המדרכה, חוסם חניית נכה או את הדרך לעגלת תינוק.

אז מה כן? שאלה טובה. צריך להתחיל ממשהו. למשל, אם אתם חושבים כמונו, תביטו שמאלה ושמאלה ותמצאו עוד עשרה אנשים שחושבים כמותכם. וזה שחושב כמותכם, צריך למצוא עוד עשרה אנשים שחושבים כמוהו. וכשרי עשרות ימצאו מאות שימצאו אלפים שימצאו רבבות, תהיה שרשרת אנושית ארוכה יותר מהשרשרת של הימין. כשנהייה שם, נגע מחדש בשלטון. וואלה, כמה זמן שלא הרגשנו תחושה כזו. וכשנגע מחדש, נכבוש אותו. ואז, ניתן יהיה לשנות שינוי. גדול. כמו ששינה בן-גוריון. כמו ששינה רבין. ולחזור להיות כמו לפני 67', עם השכל של המאה ה-21. שמאל לאומי, כמו שהיינו פעם, עם שינויים ושיפוצים. ועדכונים.

ואז נחלק את הארץ ומיד, נכריז על ניצחוננו במלחמת העצמאות ונתעתע בהיסטוריה. נוכיח שהבית השלישי יחזיק נצח נצחים יותר מהבית הראשון והשני, כי למדנו לקח. ועם ישראל חי.

(שמואל הספרי, אלדד יניב, 2009)

78. הערות ראשונות לטיוטא ראשונה.

אמרנו מספיק. עכשיו צריך לתת גם לאחרים לדבר.
הנה הערות ראשונות, לפי סדר האלף-בית.

א.

מסמך כללי אך מדויק, כואב אך מבדח ורב חן. מחבריו מתקשים להאמין בשלום אך נחושים לסיים את הכיבוש. גם בהיותם חשדניים וחד-צדדיים מול הערבים, הם נותרים פתוחים ורב-צדדיים מול העולם. מודעים לכך שסיום הכיבוש יביא שלום, אולי, אולי מאד – ואם לא, יכשיר את החברה הישראלית למבחני כח ולמבחנים אחרים הצפויים לה.

המתברים מבכים את זניחתה של מדינת ישראל לטובת מדינת השומרון. הם דורשים, ובצדק, שרות לכולם: שרות צבאי ליהודים ולכל מי שחפץ. שרות אחר, אזרחי, קהילתי, לערבים. כי איש שמאל הגון יודע, שיש דבר כזה הנקרא קהילה ושמדינה בכלל וישראל בפרט, איננה אוסף של פרטים. מכל אחד לפי יכולתו, לכל אחד לפי צרכיו.

הלוואי והייתי בטוח שהשוואת זכויות והשקעות בקרב ערביי ישראל, הייתה מקלה על בעייתם ועל בעייתנו. הנסיון האכזר מלמד שפיגועים רצחניים, מליל הקלשונים בגלעד, עובר לניסיון לפוצץ סניף דואר בעת חלוקת דמי ביטוח לאומי, בואך הלינץ' בתל-ברוך, נעשו על-ידי ערבים בעלי מעמד והכנסה.

כמו שאינני משוכנע שהסעיף הלגלגני והזלזלני המוקדש ליאסר ערפאת, מחויב מציאות. ערפאת הינו סמל לאומי. נשגב או מגוחך, הניחו לו. הוא המנהיג הפלסטיני שאימץ, אף כי בפה (באנגלית לא בערבית) ולא בלב, את עקרון שתי המדינות. תנו לו את הכבוד המגיע. כלומר, התעלמו ממנו.

לסיכום, מדובר בחיבור כלל-ישראלי, מקיף ומתומצת, שנון ופיקת, שווה כמעט לכל נפש. אתם בטוחים שהמונח "שמאל" הכרחי? שלא הוא כופה עליכם לצרף מיד ולהצמיד אליו את המונח "לאומי"? עמדת התצפית שלכם מאפשרת ראייה חדה ובהירה, עמדתכם הרעיונית מאוזנת והגונה, כוונתכם רצויה. אתם בטוחים שלא כדאי, מטעמים טקטיים, מסחריים, אלקטוראליים, לוותר על ה"שמאל"?

(אמנון אברמוביץ', עתונאי, איש חדשות ערוץ 2 ומשפטן, 2009)

ב.

מאז ועידת קמפ-דיוויד בשנת 2000, מסתחרר השמאל הישראלי במערבולת של התרסקות. בעשר השנים שחלפו מאז שאהוד ברק הציע ליאסר ערפאת מדינה פלשתינאית על בסיס גבולות ה-4 ביוני 1967 ונענה באינתיפאדה, השמאל המפלגתי מבוסס ושוקע בביצה האלקטוראלית, שרוי במעגל מדכדך שבו הוא מובך ומובס, מתפלג ונחלש.

המעניין הוא שבעוד שהמפלגות המייצגות את השמאל נשחקות וסופגות מהלומה אחר מהלומה, הרעיונות שלהן דווקא מתפשטים ומתרחבים על חשבון תפיסות הליכוד והימין הישראלי הקלאסי. הדוגמה האחרונה לכך היא נאום בר-אילן של בנימין נתניהו – ובו הסכמה ברורה להקמת מדינה פלשתינאית. אם מצרפים לכך את עמדותיו הידועות של אביגדור ליברמן, מתקבלת מפה פוליטית שמכירה,

לעתים בחירוק שיניים, בכך שיש רק פתרון אחד לסכסוך: שתי מדינות לשני עמים. זהו ניצחון מוחץ, חד ודוקר לתומכים הוותיקים בפשרה טריטוריאלית. קשה לנו לעתים לתפוס, אבל האמת היא שההיסטוריה כבר שפטה: היה מי שטעה והטעה והיה מי שצדק בויכוח על חלוקת הארץ.

ובכל זאת, השמאל מפסיד בעקביות במערכות בחירות. העמדות שהמרכז-שמאל מציג – עמדות שעולות בקנה אחד עם הציונות הפרגמטית-הקלאסית, מבית מדרשם של דוד בן-גוריון, לוי אשכול, מנחם בגין, יצחק רבין ואריאל שרון – מסתתות את המדיניות הישראלית. אולם המפלגות שנושאות בקוד הגנטי שלהן את העיקרים הללו, הן נמוגות.

הטקסט שלפניכם הוא הניסיון של שמואל הספרי ואלדד יניב להגדיר את הפרדוקס הזה ולפתור אותו. מתוך הלילה של השמאל, הם מנסים להתוות תוכנית חילוץ שתמציא מחדש את המחנה שלהם. המערכת הפוליטית הישראלית נוטה לשקף – באיחור, כמובן – את הפוליטיקה של בת בריתה הגדולה, ארצות הברית, והניסיון של יניב והספרי לעצב מה שהם מכנים "שמאל לאומי", מושפע באופן ברור מהדרך שבה ברק אובאמה המציא מחדש את המפלגה הדמוקרטית כגוף שיכול לייצר יוזמות פוליטיות מאחדות, על-מפלגתיות לכאורה, כאלה שמתחשבות ומשתפות פעולה עם רפובליקניות פרגמטיות.

הספרי ויניב הם אנשים נטולי מפלגה רשמית. חיבורם איננו מחקר אקדמי. לחשדנים שבינינו: עד כמה שידעתי משגת, הם

אינם מסתירים מועמד או מועמדת לראשות ממשלה מתחת לזיקט ומתכוונים לשלוף אותו – מצויד בטקסט שלהם, כמובן – רגע לפני הבחירות הבאות. מה שיש כאן, כך נדמה, הוא מניפסט פוליטי. קריאה לשינוי באמצעות חלחול מהשוליים של הציבוריות אל לבה של הפוליטיקה המעשית.

יניב והספרי מחזיקים בקורות החיים המתאימים כדי לכתוב טקסט כזה. יניב היה יועצו האסטרטגי של ראש הממשלה ברק בקדנציה הראשונה. הוא חווה על בשרו את ימי הנסיגה מהלבנון והוועידה הרת האסון בקמפ-דיוויד. לאחר מכן שרטט והוציא לפועל את חזרתו לחיים הפוליטיים של ברק כיו"ר העבודה ושר הביטחון. החושים הציבוריים של יניב חדים ומהירים; מעטים האישים שמחזיקים במיומנות הפוליטית שלו. הספרי הוא מחזאי ותסריטאי שעבודתו הנוקבת איננה זקוקה להקדמות. יצירתו שזורה כבר עשרות שנים באמירה פוליטית רבת עוצמה – מהמחזה "תשמ"ד" ועד הסידרה הטלוויזיונית "פולישוק". הספרי הוא זה שכתב את "חורף 73". שיר שמעורר את זעם הימין דרך קבע משום שהוא מבטא דרישה פרובוקטיבית לפעולה אקטיבית למען השגת שלום.

המצע שלהם מציע תערובת מעניינת. הם מעוניינים לחזור אל האידיאלים היסודיים של תנועת העבודה, אלה שחזו "חברת מופת". השמאל, הם אומרים, איננו שונא איש לבד מ"חזירים קפיטליסטיים". הם טוענים בזכות הודעה חד-צדדית על עזיבת יהודה ושומרון, אולם מתעקשים שהיא תהיה הצהרת

הכוונות שאחריה יבוא משא ומתן עם העולם כולו ובעקבותיו חלוקת הארץ. ההתקפה של הספרי ויניב נגד המתנחלים היא בוטה ותוקפנית, כמעט חסרת מעצורים. מאידך, הם מאמצים גישה רכה ומלטפת כלפי הרב עובדיה יוסף והדת בכלל – בניגוד גמור לשמאל הישראלי הנוכחי, שבו הם הולמים לאורך הספר כולו. יתירה מזו: הם מוציאים את עצמם ממחנה השמאל הליברלי בעמדתם לגבי שירות לאומי וצבאי, כאשר הם מציעים לקשור חובות וזכויות אזרחיות ולשלול זכויות אזרח בשל אי שירות. למרות זאת, הם גם מצהירים שאי אפשר לדרוש מערביי ישראל קיום חובות מלא לפני שהמדינה תפסיק את האפליה כלפיהם.

כמו כל מניפסט שמכבד את עצמו, זה טקסט פרובוקטיבי ושורט. יניב והספרי אומרים שאי אפשר להפחיד את ישראלים עם טילים, כטיעון נגד נסיגה מהשטחים: "כל הארץ נמצאת בטווח הטילים, מזמן. שנים. זו לא סיבה להחזיק בשטחים. אם נצא מהשטחים, יש סיכוי שיגיעו טילים לתל-אביב. אם לא נצא מהשטחים, לא תהיה ישראל".

ספרם הוא התקפה מרובת שלבים על כשלי השמאל הליברלי הישראלי – מההתנשאות למזרחיים ועד לבגידה בעקרונות החברתיים. הם מתעבים את ההערצה לזאב ז'בוטינסקי והזרגון הרביזיוניסטי, מאוהבים בבן-גוריון וברבין ומוקירים את האקטיביזם המפא"יניקי. יש ניחוח פטריוטי מאוד, כמעט לאומני, בהגדרות שלהם. הן אינן סובלות מדיפלומטיות מופרזת: המשתמטים הם חארות. הנוער ביהודה ושומרון,

שהפוליטיקאים הישראלים מימין ומשמאל אוהבים לדבר בשבח, הוא "גזעני ברובו המוחלט. שמרני וצר אופק באופן מביך, אוונגליסטי ולא מוסרי". נוער הגבעות, ספציפית, הוא אנטישמי. בכלל, יש להם פתיל קצר לימין. אם אתה ימני, אם אומרים בשלב מסוים, אתה יכול להפסיק לקרוא עכשיו.

החריפות הזו היא ניסיון להחיות מחדש לא רק את ההצדקה הפוליטית של השמאל, אלא גם ובעיקר את הסנטימנט שעומד מאחוריו. אחרי שנת 2000 לקה השמאל הישראלי במוות מוחי, אולם לבו עצר מלכת כבר באותו לילה סתווי ומר בכיכר מלכי ישראל, חמש שנים מוקדם יותר. רבין סימל בהישגיו, בדמותו, ואפילו בחסרונותיו את האמוציה של המרכז-שמאל הישראלי. הלהט והרוח – מרכיבים חיוניים כדי להתעמת, לסחוף, להתעלות ולנצח – אבדו בליל הרצח. הספר שלפניכם הוא ניסיון לתקוע מזרק אדרנלין גדול ללב הקר של השמאל הישראלי בתקווה שיתעורר מהתרדמת ויתחיל לפעום. הספרי ויניב קוראים למזרק הזה "שמאל לאומי".

יניב והספרי ביקשו ממני לקרוא את הטיוטה הזו. אמרתי להם מייד שקשה לי – כמי שמגדיר את עצמו במרכז המפה הפוליטית – להסכים איתם. כמה מהדברים ששכתבו הרתיחו את דמי ולבטח ירתיחו את דמם של כמה וכמה קוראים אחרים. אבל בואו ונודה על האמת: יש בהרתחת הדם הזו דבר-מה מרענן. אלפי שעות של סיקור משאים ומתנים קואליציוניים הוכיחו לי, לדוגמה, שהאבחנה שלהם לגבי

השמאל – שזקוק לתנועה מתמדת ומהפכנית כדי להתקיים וקמל בזמנים של קיפאון וכיבוש – היא אבחנה מזוקקת שמפלגת העבודה ושותפותיה שכחו מזמן.

זו אולי התרומה המשמעותית ביותר של הטקסט הזה, שהם מכנים בתחכום "טיוטה ראשונה להערות": ההצעה שלהם לשמאל הישראלי להתאים את עצמו ולא להמתין לגזר דינה המזכה של ההיסטוריה. הם מאתגרים את מנהיג המרכז – שמאל הבא לאמץ דעות פחות שגרתיות, לפעמים יותר קיצוניות או מחוספסות, ולעתים כאלה שנטולות מאגינדות שונות לחלוטין. הם מבקשים מהשמאל להפוך שולחנות, לבעוט בחזירים, להציע שינויים, לתכנן ולהוציא לפועל מהפכות, להניף את דגל ישראל ולברוא את עצמו מחדש. הם אומרים: המצב הקיים הוא מפלטו של הימין, הפעולה היא שתגאל את השמאל.

יותר מממניפסט, הטקסט הזה הוא הצהרה נגד התרבות הקלוקלת של ממשלות אחדות, פוליטיקאים עבשים שנאחזים בכורסאותיהם עד הפרישה, פולישוקים, אדישות בוחרים פטאלית, זיכרון ציבורי סנילי, קלישאות והשטחת הדיון לרמה טוקבקיסטית. במערכת פוליטית רדודה כמו שלנו, הספרי ויניב מציעים שכולנו – ימנים, שמאלנים ואנשי מרכז – נתחיל להתווכח. על הדברים החשובים. ועכשיו.

(נדב איל, 2009. ההדגשות במקור)

ג.

תל-אביב לוחטת באוגוסט, ומן החום הנורא, כתבו שמואל הספרי ואלדד יניב מניפסט במטרה לכבוש מחדש את "השמאל". ואיך יכבשו? ינסו להמציאו מחדש בעזרת רוח קרירה בת עשרים אלף מילה, מלטפת ומקררת אבל גם דוקרת. מרתקת. מעצבנת. מטרידה. מסקרנת. מצננת ומטלטלת את הראש לשמאל. ולשמאל.

יניב והספרי מעלים על המוקד את האשליות וחזיונות השווא של מזרח תיכון חדש. הם לא עורגים למלכות ישראל השלישית, אבל גם לא חולמים לנגב חומוס בדמשק. והכי חשוב, הם מנסים למצוא תרופה לטראומת הסכמי אוסלו ממנה לא הבריא השמאל עד היום. ישראליות פוליטית-שמאלית חדשה, לקראת מעשים. ציונית, פטריוטית ולאומית, במקום חורבות השמאל הישן והשוקע.

אפשר להתווכח איתם. רצוי וצריך. ויש גם על מה. אבל "השמאל הלאומי" שלהם הוא ניסיון אמיץ להתמודד עם השאלה הכואבת והמודחקת – מה קרה לציונות של השמאל ומדוע הדגל הכחול לבן, מרחיק מעליו צעירים רבים כל-כך. בעיקר מהשמאל.

הדיון שלהם אינו ממצה, אבל הוא פותח צוהר לדיון ציבורי רחב. כלל לא בטוח שהתשובה אליה הגיעו – "פטריוטיות לאומית ושמאלנית" – היא התרופה. הפטריוטיות טעונה ומלוכלכת מדי, בגלל שהימין המשיחי ניכס אותה בלעדית.

אולי הרצפט הוא ניסוחה של פטריוטיות שמאלית טרייה:
לא ללאומנות מימין ואינדיבידואליזם ליברלי מהקצה
השני, וכן לרוח חדשה משמאל, עם נשמה, רגישות עמוקה
לזכויות מיעוטים, כזו ששומרת על כבוד האדם, נותנת כבוד
וכוונה למילים וגם, צעירה, נוצצת ואוהבת חיים. ועם ישראל
מחולקת, אבל שלמה.

אם רוצים להמציא את השמאל מחדש, חייבים לקחת
בחשבון את הנשים. בעיקר את הנשים. אבל גם חובה לזרוק
מהרכבת את השובניזם, המאצואיזם והסקסיזם. בקיצור,
לאמץ את האובמניזם ולתרגמו לעברית.

הספרי ויניב צריכים לצעוד עוד צעד קדימה, את האקסטרה
מייל המכריע. למעלה מחמישים אחוז נשים, זה דלק למהפכה.
הן טרקו בפני אהוד ברק את הדלת כאשר בבחירות
האחרונות, כינה את ציפי לבני בצבאית-שובניסטית "ציפורה",
והן ברחו מבנימין נתניהו כשהתרברב, "שזה גדול עליה". לכן
55% ממצביעי קדימה היו נשים.

משמאל ומימין, נשים העדיפו את הסולידריות הנשית מול
דפוסי ההצבעה הישנים והמפלגתיים. גם גברים בחרו במבט
המדיני הנשי על פני הביטחוניזם השחצני והנמהר. הם חשו
בושה, שמנהיגי מפלגותיהם, נהגו בגסות שובניסטית כלפי מי
שמנסה להכניס למשחק כללי פוליטיקה אחרת. נשים וגברים
הביעו מתאה על כך, שבאמריקה נשים זוקפות קומה – בזכות
ברק אובמה, שאינו חושש מנשים חכמות וחזקות (הוא

נשוי לאחת כזו – מישל. ומינה אחרת לשרת החוץ – הילרי קלינטון) – ואילו אנחנו צועדים אחורנית. ברק מעדיף את איווט ליברמן, ובלשכה של נתניהו אין אף אישה בתפקיד בכיר.

”הרשו לי להיות ברור”, אמר בכובד ראש, הנשיא האמריקאי, בנאומו באוניברסיטת קהיר ביוני השנה. “נושאים הקשורים לשוויון נשים בשום אופן אינם עניין רק לאיסלם. בטורקיה, פקיסטאן, בנגלדש ואינדונזיה, ראינו מדינות בעלות רוב מוסלמי בוחרות באשה להנהגה. בינתיים, המאבק לשוויון נשים ממשיך בהיבטים רבים של החיים האמריקאיים, ובמדינות רבות מסביב לעולם. בנותינו יכולות לתרום לחברה באותה מידה כמו בנינו, ונוכל והשגשוג משותף שלנו יוכל לגדול אם ניתן לכל המין האנושי - גברים ונשים - לממש את הפוטנציאל המלא שלהם.”

כשהשמאל יאמר זאת בעברית, כשיוולד מנהיג, גבר או אשה שזה ייצא לו מהפה בטבעיות ומהלב בכוונה, אפשר יהיה להשלים את המהפכה.

יניב והספרי, בקושי במחצית הדרך לניצחון. “השמאל הלאומי” שלהם נוסח כ”טיוטא ראשונה”. במניפסט שבראו, נשים מוזכרות רק פעמיים. ובאחת מהן, “נשים בשחור”, בהקשר מזלזל.

לקראת הטיוטא השנייה והמעודכנת שהלוואי ויפיצו,

כשהטקסט של הספרי ויניב ידבר לשני המינים במשותף, נדע שהמהפכה שלהם ושלנו, ממש יצאה לדרך.

(מיה בנגל, 2009)

ד.

הנה פרדוקס: מצד אחד, לפני הבחירות האחרונות ערכה מרצ סקר. רק 7 אחוזים הגדירו את עצמם כ"שמאל". 7 אחוזים! עוד כ - 13% הסכימו להגדיר את עצמם כשמאל-מרכז. מעט מאוד. הכי מעט בעשרים השנים האחרונות. מצד שני, כל סקר שנעשה בעשרים השנה האחרונות גילה תמיכה של בין ארבעים לשישים אחוזים בהסדר המדיני, אליו מטיף השמאל עשרות שנים. לא סתם מטיף: זהו ההסדר המדיני באמצעותו מגדיר השמאל את עצמו - מדינה פלשתינית על בסיס קווי 67, כולל חלוקת ירושלים, אבל אחרי ויתור פלשתיני על זכות השיבה.

אז הנה השאלה שמייסרת את הכי מעט השמאלנים שנשארו. איך ניצחנו לגמרי בויכוח הרעיוני והפסדנו לחלוטין במאבק הכוח הפוליטי? איך הפכה המילה "שמאל" לכינוי גנאי, למחלה, למשהו שנדבק לך לנעל ואתה מורח אותו בחזרה על הכביש?

התשובה של שמואליק הספרי ואלדד יניב לשאלות הללו ברורה: לקחו לשמאל את הפטריוטיות. אם לא בטוח שהשמאלני מתעניין קודם כל בקיומה ושגשוגה של מדינת

ישראל ורק אחר-כך בכל דבר אחר – הצדק הפלשתינאי, השגת השלטון, אהבת העולם – אז אנחנו לא רוצים להיות שמאלנים.

קמפיינר חכם אחד ניכס לימין לפני רבע מאה את המילה "לאומי" ומאז זה שלו. האמת היא, שהשמאל אפילו לא נלחם על ה"לאומי". הוא הסכים לניכוס הימני בשמחה. התאים לו שהם, הימניים, יהיו "המחנה הלאומי" ואנחנו, השמאלנים, נהיה "מחנה השלום". לאומי זה לאומני כזה, עם ריח פשיסטי של פעם ובכלל, בעולמנו הגלובלי, מי רוצה להיות "לאומי"? רק שתוך כדי השמחה הגדולה, המותג "שלום", הפך להיות שם נרדף לנאיביות, טמטום ויאסר ערפאת ו"לאומי" נשאר "לאומי". לא מי יודע מה מבריק, או טרנדי, אבל מאוד פטריוטי וכולנו הרי בסוף בסוף, מתחת לערימות הציניות, פטריוטים בנשמה.

אני לא מסכים עם רבות מהעמדות של יניב והספרי, אבל חייב להודות שהם עלו על משהו. הרעיונות, בבסיסם, לא בהכרח חדשים. את רובם שמענו, הם מפוזרים כמעט בכל המפלגות הפוליטיות, חוץ מאצל אנשים שמגדירים את עצמם כשמאלנים ליברלים. עוד יותר חשוב – זרם פוליטי חייב קודם כל לאבחן את עצמו באופן חד משאר הזרמים. וזה מה שהספרי ויניב עשו – ארזו נרטיב עם התחלה, אמצע וסוף – לשמאל הלאומי. ולא תאמינו, בלי מדינה פלשתינאית, כהכרח – ובלי שלום, עכשיו.

מה שטוב ב"שמאל הלאומי" שלהם, זה שאתה יודע מה זה. אתה יכול לנחש מה תהיה עמדתו של מי שמגדיר את עצמו כ"שמאל לאומי" בשאלה משאלות היום, כולל כאלו שיניב והספרי אפילו לא התייחסו אליהם. זה לא מעט. ממש לא. מישהו יודע לנחש מה תהיה עמדת מפלגת העבודה בשאלה משאלות היום? בכירי מפלגת העבודה התנגדו לרפורמת הקרקעות של בנימין נתניהו. סגן שר הביטחון, מתן וילנאי, אפילו נעל את עצמו בחדר בכנסת שלא יכריחו אותו לבוא להצביע. הם טענו שזו "הפרטה" ושזה מנוגד ל"ערכי מפלגת העבודה". הרפורמה לא הייתה "הפרטה" במובן שאליו מתנגדת מפלגת העבודה (שירות ציבורי עובר לידיים פרטיות) והיא ממש לא הייתה מנוגדת לערכי מפלגת העבודה, אבל היום מי יודע מהם הערכים הללו בכלל? אה, כן. ובסוף אותם בכירים הצביעו בעד הרפורמה, כמובן, כי הערכים האמיתיים של מפלגת העבודה הם – לשלטון בחרתנו.

לא פעם קשה לדעת אפילו מה תהיה עמדת מרצ בסוגיה אקטואלית ובטח ובטח שעוד לא הומצא מחשב העל שיוכל לנחש מה תהיה עמדת "קדימה" בעניין קונקרטי, אלא אם כן, הוא יוזן בעמדת נתניהו קודם לכן. גם ל"שמאל הלאומי" יהיו בוודאי מרחבי עמדות מטושטשים, בהם יהיה קשה לנסח לו עמדה, אבל עקרונות היסוד ברורים. כך למשל, יניב והספרי עשו בחירה ברורה בעניין חברתי – כלכלי. הם בצד של הצדק חברתי. קהל היעד המרכזי של השמאל הוא בורגני פלוס. אין לו שום בעיה עם "צדק חברתי",

אבל חלקו נוטה להתנגד להגבלת משכורות הבכירים או לזיקה בין משכורות הבכירים למשכורת עובדי הניקיון.

שינוי הייתה מפלגת שמאל מדיני וימין כלכלי. העבודה מציגה את עצמה כמפלגת שמאל כלכלי, אבל מדיניותה הכלכלית – חברתית, כשהייתה בשלטון, הייתה ימנית. אהוד ברק, כזכור, היה יותר בייגה מבייגה (לפי עדות בייגה שוחט), בכל מה שקשור למדיניות תקציבית מרסנת, ויצחק רבין ביטל את מס הבורסה שיזם בעצמו.

כשהמפלגה הסוציאל דמוקרטית הזו העמידה בראשה את עמיר פרץ, הוא נתקע לה כמו עצם בגרון. שמונה – תשעה מנדטים ברחו לה של בוחרים שפחדו ממדיניות סוציאליסטית, ועוד עם שפם.

הלוואי והיה לי שקל, על כל שיחה שניהלתי על מותו של השמאל והדרך הנכונה להחיות אותו. לא הייתי זקוק למשכורת הטאלנט המושמצת שלי בערוץ 10. רוב מכריע של השיחות הללו זורם לעיסוק במבנה הפוליטי המכני של "השמאל החדש" שיוקם, ולא בלהיוולד מחדש. האם ה"הם" צריכים להתפצל מה"הוא" או שה"הוא" צריך לבוא להנהיג את ה"היא"?

וחוץ מזה, יש את העיסוק האובססיבי בשאלת הדרמטית – איך יקראו למפלגה? אופיר פינס לא היה מוכן לשמוע על עזיבת מפלגת העבודה לטובת מרצ, ברגע שהבין שחיים אורון לא יוותר על השם מרצ. ככה זה בשמאל שלנו. ואחרי שנפתור

את בעיית השם, נתעסק מיליון וחצי שנה בדאוס-אכס-מכינה האולטימטיבי – איזה כוכבים מבחוץ אפשר לצרף? אולי יש איזה גנרל שמאלני שמשתחרר, מישהו עם נבוט ביד ועלה זית בפה (כמו רבין, בורקות העיניים)? אולי איזה איש תקשורת תורן מוכן לזנוח את עמדתו הצינית, הנוחה, ולבוא אלינו? את אילנה דיין כבר ניסינו? כן? ומה עם יאיר? מה זאת אומרת, איזה יאיר?

אני לא מזלזל בשאלות האלה, אבל תמיד חשבתי שהרבה יותר חשוב, שהשמאל ימציא את עצמו מחדש, שיביא רעיונות חדשים, שידליק אותנו. פרץ עשה את זה ולכן הצליח להביא 8-9 מנדטים חדשים ל"עבודה", במקום אלו שעזבו עם שמעון פרס ל"קדימה". רונלד רייגן ידע לעשות את זה עבור המפלגה הרפובליקנית בארה"ב. טוני בלייר עשה את זה בבריטניה והביא לשלטון רצוף של הלייבור אחרי שנים במדבר. לולה דא סילוה עשה את זה בברזיל, ניקולא סרקוזי עשה את זה בצרפת וברק אובמה עם השמאל האמריקאי, המפלגה הדמוקרטית המפורקת. אין לי מושג אם המסמך הזה יעשה את זה עבור השמאל הישראלי, אבל הוא לפחות מנסה. וזה לא מעט.

למעשה, זה הרבה יותר ממה שעשו מפלגות השמאל הקיימות עד היום, בזמן שהן גוססות למותן.

(רביב דרוקר, 2009)

ה.

גם בלי להסכים לכל פרט ופרט בניתוח של שמואל הספרי ואלדד יניב, אין לי ספק שהם צודקים בעיקר ניתוח הבעיה. אפילו יותר מזה: הם מצביעים על הדרך הנכונה כדי להתחיל להתעורר ולהתנער. בשתי מלים: שמאל לאומי. את עיקר הבעיה הרי אנחנו מכירים: שום דבר לא מסכן את ההישג העצום של הציונות – מדינה ומולדת – כמו מפעל ההתנחלות. שום דבר לא השחית את הדמוקרטיה כמו מפעל ההתנחלות. שום דבר לא חוסם את הדרך לצדק חברתי כמו מפעל ההתנחלות.

ולמרות שכל זה ברור, ולא רק לשמאל אלא לרוב הישראלים, אנחנו בכל זאת שרויים במין שיתוק סהרורי, הולכים-נגררים אל התהום, כאילו לא בכוחנו לעצור את האסון.

התובנה החשובה שמקופלת במסמך הזה היא שמצב ההלם-הזיה הזה שכוחות השמאל (וגם המרכז) לוקים בו, הוא הנתק שבין רגש פטריוטי (שעודו פועם), לבין תחושה עמומה שהלאומיות שייכת לימין. שלהיות לאומי, זה להיות לא שמאלי. הדגל, אותו נתנו לימין.

אנחנו יודעים איך גם זה קרה לנו: הכיבוש השניא על השמאלנים קצרי הראיה את ארצם, והשמאל הזה התמכר לנרקסיזם במקום אקטיביזם. הוא אוהב את עצמו ולכן שונא את ישראל. הוא אוהב לומר לעצמו כמה הוא שונה מן ההמונים הגסים, הלאומניים, הממנגלים ביום העצמאות.

אין שטות גדולה מן הניגוד בין שמאל ללאומיות. קודם כל מדינית. אהבת המולדת, ציונות, פטריוטיות, הם המכשירים הכי חזקים שיש לנו כדי לסיים סופסוף את הכיבוש. אם לא ניקח מן המתנחלים את הדגל שלנו – שלנו! – לא נגיע לשום מקום. חכמי השמאל הקיצוני, עם סלידתם מהדגל, הבוז שלהם לישראל ולישראלים, טענות ההבל שלהם ש"יהודית ודמוקרטית" זו סתירה פנימית (כאילו שאנחנו מדינת הלאום הראשונה בעולם), כל אלה מחלישים את הכוח החזק ביותר, אולי היחיד, שממנו אפשר לקחת אומץ לביצוע הניתוח שיציל את החולה: חלוקת הארץ. זה יהיה טוב, כנראה, גם לפלשתינאים, אבל זה יהיה טוב קודם כל לנו. פטריוט ישראלי אמיתי, ציוני אמיתי, צריך להתעורר, צריך להעיר את כוחות אהבת המולדת, כי בלי להיפרד משטחי הכיבוש לא תהיה לנו מולדת. זה השמאל, לא הימין, שמייצג את האינטרס הלאומי. רק השמאל באמת לאומי. הימין הוא כל-כך לאומי שהוא דו-לאומי. הוא סוף הציונות.

לכן הכותרת "שמאל לאומי" – אהודה עלי. אבל יש גם עוד סיבות לאהדה לממסך של יניב והספרי. אלה נוגעות למישור של צדק חלוקתי, של מניעת קפיטליזם חזירי: שמאל אמיתי נשען על סולידריות, על ביחד. זה עיוות אמריקאי שהתחלנו לזהות שמאל רק עם ליברליזם, כלומר זכויות הפרט (ליברליזם זו השקפת העולם של השוק החופשי, למי ששכח. זוכרים שהייתה כאן מפלגת שוק חופשי בשם "הליברלים"?)

אנחנו טועים אם נדמה לנו שאפשר לצמצם שמאל לזכויות

משפטיות של פרטים בלבד. עולם שבו האופק המוסרי היחיד הוא זכויות הפרט, הוא עולם שבו אין יחד, ואין אחריות הדדית. הוא עולם ימני, כפשוטו. הוא עולם של בדידים משפטיים צפים זה לצד זה ודואגים לעצמם. שמאל לא רק יכול, הוא מוכרח, להיות לאומי, כי הוא מבין שרגש מחבר אנשים. לא רק חוזה. רגש מחזיק את החוזה. ולרגש הזה קוראים פטריוטיות, או רגש לאומי.

איפה יש שמאל לא לאומי? בספרים. או בארצות שבהם השמאל אימפוטנט. בכל מקום שבו לשמאל יש כוח, הוא לאומי. מפני שהוא מוכרח להישען על תחושת אחריות וערבות הדדית. הוא מוכרח ליצור רגשות שיחברו בין פועלת טקסטיל לאיל הון, הוא מוכרח להישען על קורים של אמפטיה ולא על האדישות הגוברת שאנחנו קוראים לה בתואר המחמיא סובלנות.

אז זה הכיוון. וזה הזמן להחליף את האירוניה העלובה והפסאודו תחכום של כל החוכמולוגים מהמדיה בדבר האמיתי. הדבר האמיתי הוא האומץ להגיד לאומי.

(ד"ר גדי טאוב, 2009)

זהו נייר קשה, "השמאל הלאומי, טיוטא ראשונה". תנאיו קשים, מסקנתו קשה. הוא נכתב ויצא לאור בשעה שמחנה השמאל כבר אבד מן הארץ, וקולות ראשונים של פאשיזם ממלאים את החלל. השעה רעה, שעת הבהמה נכנה אותה, השפה משתנה, הקוד המשותף נשכח, והעקרונות הבסיסיים והמובילים של השמאל זכורים עוד רק לבני ארבעים ומעלה. מכאן שזו קריאה אחרונה אל הדגל, רגע לפני, קול קורא להעיר נרדמים. "כי לעורר אחי אני בא", כתב לנו יוסף חיים ברנר על שער עיתונו המעורר, "אי הדרך, אי".

המצע המוצע של שמואל הספרי ואלדד יניב ל"שמאל לאומי" מתייחס לאידיאולוגיה ופרקטיקה, מחשבה ומעשה. המחשבה הופכת עולם, המעשה כדרכו מתקשה. המצע מדבר ומתכוון לשמאל ישראלי, אבל בפועל מנסה לבנות מחנה חדש. "שמאל לאומי", לא פחות, שמאל כחול לבן, שמאל של שכל ישר, עדכון ושדרוג. מדוע לבנות מחנה חדש? משום שההוא, הישן, פג, התפוגג, התאדה, ביטל את עצמו למוות, עד שמת, עד שאין את מי להעיר עוד. יש לאסוף כמעשה של חסד את הנותרים מן החורבן כאסוף ביצים עזובות, ולנסות ולהקהיל תומכים חדשים. יש ללמד, להקנות, להנחות ולחבב, עד שיקום מחנה. המלאכה מפרכת. ולכן יש לברך את השניים, הספרי ויניב, על שהשמיעו קול בימים של דממה ושממה, קולות של מחאה, לזכור את הדרך. להזכיר שהייתה פעם כאן, אצלנו, בינינו, גם דרך כזו. של חסד טבעי. של יושר בלא הרהור. של שכל ישר כמשמעותו. והיא אכן תפסה, הדרך הישרה ההיא, במאות

אלפי אנשים, וגם הביאה בכנפיה יצירה גדולה, את הריבונות השלישית. את החופש להחליט בעצמנו לאן פנינו, באיזו דרך נלך, ומה לעזאזל אנחנו רוצים מקיומנו כאן.

“העם הנבחר”, מצא כבר ב-2005 מחבר האנטומיה של הפשיזם, ההיסטוריון רוברט פקסטון, “העם הנבחר מתחיל להישמע כמו “גזע אדונים” הטוען שיש לו “תכלית בעולם”, דורש לעצמו את “המרחב החיוני” הדרוש, מדמה את האויב לשטן (או לוירוס ר.צ.) המעכב בעדו מלהגשים את ייעודו של העם, ובתוך כך מקבל את נחיצותו של “הכוח” להשגת המטרות הללו”. העם הנבחר כמובן זה אנחנו.

כבר יותר מחמש-עשרה שנה שאין שמאל בישראל. התנהגות של שמאל, חשיבה של שמאל, שיוויון של שמאל, מעשים של שמאל, ובעיקר “לב” של שמאל. לא באשר לעני, לגר, לאחר, לאלמנה, לרחוק, לתושב הארץ, או לבאים אליה לשבור רעב. יש עמותות אחדות. יש צעירים שוקקים ותוהים. יש מחשבות. יש אמנות חברתיות. ויש גופים חצי רשמיים הנתמכים בכסף חוץ. אין מחנה. למרות שלא פעם נמצא מכנה משותף רחב, אין מחנה. אם סימנתי נכון ביומני, מאז החל יצחק רבין ז”ל בשלטונו ב-1992, אין שמאל בישראל. אין כפשוטו. פשוט אין. שלוש פעמים ראינו את בגידת השמאל בעצמו בימי שלטונו של רבין, בזה אחר זה, בתוך 24 חודשים. פעם אחת עם הדחתה של השרה שולמית אלוני ממשרד החינוך. פעם שניה עם רצח המנהיג, ועם העובדה הנוקבת שנצמדה למעשה הרצח, שמחנה השמאל לא שמר ולא הגן על מנהיגו. ופעם

שלישית, עם הפסדו של השמאל לימין בבחירות 1996, ונצחונו של בנימין נתניהו על שמעון פרס, מיד לאחר רצח המנהיג. מדוע אין שמאל? כי אין. מה קרה לו בדרך? מה קרה לצעירנו, לבתי ספרנו, כיצד דילג מעמדה לעמדה? זה אינו המקום והרגע לבחינה מדוקדקת של הנסיבות והמסקנות. הספרי ויניב הבינו זאת. ומשום כך הם מבקשים לנוע קדימה. להיחלץ מן המפולת תוך כדי תנועה.

הספרי ויניב מציגים לצורך כך את האופציה הקדומה מכולם, היחידה שאנו יודעים לגביה שהיא עובדת. לחזור לנקודת ההתחלה. לחזור הרבה שנים לאחור, לתפיסה הבסיסית, ורק משם לשוב ולצעוד קדימה. זו הדרך הנהוגה אצל נוטים ומחפשי דרך, שטעו בדרכם במדבר או ביער, לאור השמש או הירח. לשוב על עקבותיהם עד המקום האחרון בו היו הדברים ידועים. לצעוד צעד לאחור או צעדים אחדים או כברת דרך או מסע עד לנקודת הציון הבהירה והנהירה לכולנו, ומשם, מן הצומת הזו ממשיכים הלאה.

המפרט המוצע מלא למדי. הוא מקיף יחסית, מעניין, מייצר ויכוח ראוי, מתנגש במוסכמות מקובעות, לועג ל"סמול" כמתבקש, מוסיף לאומיות ללא חשש, נזקק לטעמי לאי אלו השמטות, ונשען בעיקר על שני אבני יסוד: היחלצות מידיית מן השטחים הכבושים, ודינו של משתמט משירות העם. ההדגשים שלי שונים. קודם וראשון לכל "חוק אחד יהיה לכם", לכם כולכם, חילוני ודתי, יהודי וערבי, עשיר ועני, ותיק ועולה, כלל המרכיבים, אם בכלל רוצים להפוך לעם יום אחד. זה הדיבר

המוביל. זהו הציווי הראשון שהונחת על משה רבנו והמוני העבדים שתפסו בכנף חולצתו, מיד אחרי שהשלימו את חציית ים סוף. "חוק אחד יהיה לכם", וממנו ממילא נגזרים כל יתר העניינים. שיויון, שירות, חובות וזכויות, כיבוש, פערים, דת וכו'. אבל אלו הדגשים בלבד, שינויים ותוספות, ועדיין מוקדם לפרטם.

הקריאה של הספרי ויניב להתנערותו של השמאל, להתקוממותו, לברור עמדתו החדשה, מוגדרת כטיוטא, כהצעה לדיון פתוח. אם יתקיים דיון, יקום גם מחנה. האם יקום יום אחד? האם אכן יחיו העצמות היבשות האלה? הנביא אמר שכן.

(רינו צרור, 2009)

79. אחרון.

"...כי מפחד אנוכי במקצת. מפחד אני לעבור בכבישים ולהיתקל בהם, כשהם מחמרים אחרי עדריהם הצנומים ובבוא המכונית שלנו, הם מרימים עיניהם לקראתנו ומתוכן בוקעת השנאה היוקדת... מפחד אני להביט בעיניהם, כי מתבייש אנוכי. הם, אבק-אדם זה, האנשים היחידים בעולם שאיני יכול להביט ישר לתוך עיניהם. איני מתבייש להילחם בהם בקרב, איני מתבייש להיות אויב להם, או מתגונן מפניהם; איני מתבייש להיות יריב או נרדף או שנורר, או כל דבר... אבל **גנב** – גנב בלילה איני רוצה להיות.

לא לעורי אני מפחד, לנו הכוח. המכונית שלנו תדהר על פניהם בגאווה – הם יסורו הצידה, בהכנעה. הכל יעבור כשורה. המה המעט. המבצע יצלח, והכל יירשם בספרי הנכסים כחוק על שמנו...

אבל – זה אינו סוף המעשה, זה ראשיתו. הסכסוך הגדול עימם לא נגמר בכך, הוא רק התחיל. והתסיסה רק מתחילה. ואני חרד לך מאוד, בתי, כי אני חושש, שאם תגדלי – את היא אשר תשלמי על כל אלה. איני יודע מתי, איני יודע במה. אפשר, הלוואי, בכסף בלבד. ואפשר, חלילה, בדמים, בצאתך את למערכה, בצאת בנך – אפשר במוקדם, אפשר במאוחר. קשה לנחש. המזרח הזה רדום ומתעורר לאטו ובמפתיע. אבל פעם בצורה זו או אחרת, זה מוכרח להתנקם. יש שילומים בעולם, יש עמים, הנאלצים לבוא יום אחד, כבדי עוון

ומוכתמי-ידיים ולהודות ולשלם... יש שרים, הנאלצים לחתום חוזים חגיגיים: אשמנו וחסאנו וזו כפרתנו... אנחנו, על-כל-פנים, מאמינים בכך, אנחנו העם שהוליד תחת השמים האלה את הרעיון, כי גורלה של מדינה אינו אלא ראי צדקתה, כי לפי צדק ומשפט שבתוכה היא פורחת והיא נחרבת...

ואנחנו יודעים, כי זה המבחן: היחס אל המיעוט החלש בחולשתו. מבשרנו חזינו, משך אלפים שנה, בזה סימן בגרותה או רקבונה של מדינה: אם היא משתמשת בכוח שלטונה, כדי לגזול את כבשת הרש הזר, הגר.

אם ניתבע על כס-ההיסטוריה על יחסנו אל ארצות ערב השכנות – יהיה לנו מה להשיב. ואם על יחסנו למסתננים ועל אמצעי ביטחון, ויהא גם מופרזים, ועל ממשל צבאי ועל הגבלות תנועה – תהיה תשובה כלשהי בפינו. נוכל לעמוד קבל עולם בראש זקוף.

אך אם נישאל: כלום במדינה הגדולה הזאת על כל ערבותיה ועל מעט חלקיה היהודיים שבתוכה, צריכים הייתם לעשות פלסתר את כל שבועותיכם בפני עצמכם ובפני ועדות העמים, צריכים הייתם לבגוד בכל נבואות נביאיכם ובכל הלכות תלמידיכם ובכל תורות אחרוניכם חוץ הבראת העם בשובו את האדמה, צריכים הייתם לחלל כבוד כל משפט וחוק – כדי לחטוף כמה רבבות דונם מידי קומץ כפרים ערביים עלובים?...

כאשר נישאל זאת – לא נוכל להרים ראש.

בואי, בתי, אל אחד המשקים על האדמה הגזולה ההיא.
בואי אל בית התרבות על-שם ראשוני החלוצים שלנו, שבאו
אל העם הזה בדגל אחוות-העמים. עם ערב ירצו שם על
נושא שהוא פופולרי הרבה יותר מזה שבחר לו אבא היום.
יספרו שם על מחזהו של סופר נועז, שהרים את קולו בארצו
נגד דיכוי השחורים בידי הלבנים – אף כי הוא עצמו מגזע
הלבנים. וידברו שם גבוהה-גבוהה נגד העליונות הגזעית ונגד
גוזלי אדמות הילידים באפריקה הרחוקה...

ואז הסירי אוזנייך מן הדיבורים הרמים, והטי אותן אל
אדמת הארץ האהובה, אשר עליה דיבורים אלה נישאים.

והאזיני – ושמעת: אף ארצנו זו האהובה, זועקת.

וקמת וגדלת – ותיקנת את העוול – והשתקת את זעקתה“.

ד“ר עזריאל קרליבך, 1953, מתוך “זעקי ארץ אהובה”.
ההדגשות במקור)